

Aabenraa Kommune
Digital annonce

**Plan, Teknik & Miljø
Miljø**

Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf.: 7376 7676

Dato: 06-01-2026
Sagsnr.: 25/17992
Dok.løbenr.: 3035/26

Kontakt: Tina Ketelsen
Direkte tlf.: 7376 7864
E-mail: tket@aabenaar.dk

Miljøgodkendelse af husdyrbruget på Smedagervej 4, 6360 Tinglev

Aabenraa Kommunes Team Miljø har den 6. januar 2026 meddelt miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven¹ til husdyrbruget på Smedagervej 4, 6360 Tinglev, matr.nr. 1 – Heds, Bylderup.

Ejendommen meddeles miljøgodkendelse til følgende produktionsarealer, gulvtyper og dyretyper:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald BBR 7	Alle kvæg Sengestald med fast gulv	2.419	1.783
Stald BBR 4 og 6	Alle kvæg, heste, får og geder Dybstrøelse	1.105	32
	Alle kvæg Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		207
	Alle kvæg Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		227
Hønsehus	Høns, konsumæg Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	6	6
I alt			2.255

Desuden meddeles der miljøgodkendelse til følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg samt øvrige tekniske anlæg:

- Eksisterende gyllebeholder fra 1990 på 2.290 m³ med et overfladeareal på 565 m² og fast teltoverdækning (BAT-krav)

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

- Eksisterende gyllebeholder fra 2003, på 3.300 m³ med et overfladeareal på 737 m² og fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Eksisterende plansiloanlæg på ca. 5.000 m²
 - Eksisterende opsamlingsbeholder til overfladevand på 92 m³
- Nyt ægpakkeri på 96 m²
- Lovliggørelse af brovægt nord for Smedagervej
- Eksisterende råvarehus på ca. 462 m²
- Eksisterende maskinhus på ca. 945 m²
- Eksisterende malkestald på ca. 300 m²
- Eksisterende vaskeplads
- Eksisterende mælketank øst for malkestalden
- Opsamlingsanlæg til gylle med sandnedfældning
- Mobilt hønsehus på ca. 11 m²
- Flytbart læskur til heste og æsler på ca. 28 m²

Miljøgodkendelsen kan ses i sin helhed på de følgende sider.

Afgørelser efter husdyrbrugloven kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af:

- Afgørelsens adressat.
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- Sundhedsstyrelsen.
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen i Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85.
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videregiver herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

Afgørelsen annonceres offentligt den 6. januar 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 3. februar 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Der kan i øvrigt henvises til miljøgodkendelsens afsnit C "Offentlighed og klagevejledning"

Miljøgodkendelse af husdyrbruget På Smedagervej 4, 6360 Tinglev

§ 16 a, stk. 1

Lovbekendtgørelse nr. 1065
af 21. august 2025 om
husdyrbrug og anvendelse af
gødning m.v.

Godkendelsesdato:
6. januar 2026

Aabenraa Kommune
Plan, Teknik & Miljø
Team Miljø
Skelbækvej 2
6200 Aabenraa
Tlf. 73 76 76 76

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering, der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E. Kommunen skal stille de vilkår, der vurderes at være nødvendige for at sikre, at husdyrbruget ikke får væsentlig virkning på miljøet.

Husdyrbruget på Smedagervej 4, 6360 Tinglev har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år. Det har dermed en størrelse, der lovgivningsmæssigt er defineret som intensiv husdyrproduktion, der er VVM-pligtigt. Ansøgeren har ansvaret for at udarbejde miljøkonsekvensrapporten, og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Den vedlagte miljøkonsekvensrapport er et resultat af dialog imellem ansøger og Aabenraa Kommune i forbindelse med sagsbehandlingen. Miljøkonsekvensrapporten danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Indholdsfortegnelse

A.	Afgørelse	5
	Baggrund og særkender for afgørelsen	7
	Historik	7
	Ansøgning	7
	Landskabelige værdier og særkender	7
	Erhvervsmæssigt nødvendigt.....	8
	Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	8
	Natur	8
	Jord, grundvand og overfladevand.....	10
	Lugtgener	11
	Øvrige emissioner og gener	12
	Bedste tilgængelig teknik (BAT)	13
	Øvrige krav	13
	Samlet vurdering	14
	Lovgrundlag	15
	Udnyttelsesfrist	15
	Revurdering af miljøgodkendelsen	15
	Retsbeskyttelse	15
	Ophævelse af eksisterende godkendelse	15
	Andre tilladelser og dispensationer	15
B.	Vilkår for husdyrbruget	16
	Afgørelse	16
	Indretning og drift	16
	Lugt.....	18
	Øvrige emissioner og gener.....	18
	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	19
	Jord, grundvand og overfladevand	19
	Egenkontrol	20
	Beredskabsplan	21
C.	Offentlighed og klagevejledning	22
	Annoncering.....	22
	Naboorientering og partshøring	22
	Annoncering og afgørelse.....	22
	Klagevejledning	22
D.	Kommunens bilag	24
	Lugtkonsekvenszonen	24
E.	Miljøkonsekvensrapport	25

Datablad

Husdyrbrugets adresse:	Smedagervej 4, 6360 Tinglev
Ansøger:	Martijn Damsteegt
Ansøgers CVR-nummer:	29188432
Godkendelsesmyndighed:	Aabenraa Kommune
Godkendelsesdato:	6. januar 2026
Sagsbehandler:	Maja Hauchrog Vink
Kvalitetssikring:	Laura Klaver
Ansøgningsmateriale:	Ulla Refshammer Pallesen, Spiras
Sagsnr.:	25/17992
Kortmateriale:	Aabenraa Kommune, Geodatastyrelsen og Styrelsen for Dataforsyning og effektivisering, Skærmkort, WMS – tjeneste.
Lovgrundlag:	Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven).

A. Afgørelse

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelse til husdyrbruget efter husdyrbruglovens § 16 a, stk. 1 på Smedagervej 4, 6360 Tinglev, matr.nr. 1 - Heds, Bylderup til malkekvæg mv. med de stillede vilkår. Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget. Det vil sige både de eksisterende og nye anlæg.

Der godkendes følgende stalde og produktionsarealer:

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald BBR 7	Alle kvæg Sengestald med fast gulv	2.419	1.783
Stald BBR 4 og 6	Alle kvæg, heste, får og geder Dybstrøelse	1.105	32
	Alle kvæg Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		207
	Alle kvæg Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		227
Hønsehus	Høns, konsumæg Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	6	6
I alt			2.255

Der godkendes følgende gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg:

- Eksisterende gyllebeholder fra 1990 på 2.290 m³ med et overfladeareal på 565 m² og fast teltoverdækning (BAT-krav)
- Eksisterende gyllebeholder fra 2003, på 3.300 m³ med et overfladeareal på 737 m² og fast teltoverdækning (frivilligt tiltag)
- Eksisterende plansiloanlæg på ca. 5.000 m²
 - o Eksisterende opsamlingsbeholder til overfladevand på 92 m³

Øvrige anlæg:

- Nyt ægpakkeri på 96 m²
- Lovliggørelse af brovægt nord for Smedagervej
- Eksisterende råvarehus på ca. 462 m²
- Eksisterende maskinhus på ca. 945 m²
- Eksisterende malkestald på ca. 300 m²
- Eksisterende vaskeplads
- Eksisterende mælketank øst for malkestalden
- Opsamlingsanlæg til gylle med sandnedfældning
- Mobilt hønsehus på ca. 11 m²
- Flytbart læskur til heste og æsler på ca. 28 m²

De godkendte staldanlæg kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over stalde i Figur 1.

Figur 1. Oversigt over stalde, diverse anlæg samt gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg.

Baggrund og særkender for afgørelsen

Aabenraa Kommune meddeler miljøgodkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik. Det vurderes, at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Aabenraa Kommune vurderer, at miljøgodkendelsen med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget sikrer, at husdyrbruget ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet eller andre væsentlige gener.

Historik

Den 28. marts 2014 meddelte Aabenraa Kommune § 12 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Smedagervej 4, og den 28. oktober 2015 blev der meddelt tillæg til miljøgodkendelsen. Med tillægget blev produktionen omlagt, så afkom opstaldes på anden ejendom, kalvestalden blev derfor taget ud af drift. Med tillægget bestod det lovlige dyrehold på ejendommen af op til 363 årskøer af tung race (10.500 EKM), svarende til 512,98 DE med dagældende omregningsfaktor. Siden 2021 er der anmeldt to udvidelser af ensilageopbevaringsanlægget, etablering af teltoverdækninger på gyllebeholderne og etablering af et råvarehus. Tillægget og ovenstående anmeldelser er fuldt udnyttet.

Ansøgning

Aabenraa Kommune har den 2. juli 2025 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse til husdyrbruget på Smedagervej 4, 6360 Tinglev. Ansøger ønsker at omlægge et tidligere dybstrøelsesareal til sengestald med spalter, samt lovliggøre et produktionsareal til heste og et mindre hønsehus. Samtlige produktionsarealer, med undtagelse af hestebokse og hønsehus, godkendes til flexgruppen "Alle kvæg". Der etableres ligeledes et ægpakkeri til brug for husdyrbrugets ægproduktion i mobile hønsehuse.

Denne godkendelse er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsskema nr. 247 787, version 2 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E.

Landskabelige værdier og særkender

Nybyggeri og placering af anlæg

Husdyrbruget er beliggende i landzone ca. 4 km nordøst for Bylderup-Bov og ca. 6 km nordvest for Tinglev.

Husdyrbruget er beliggende indenfor landskabskarakterområdet "Ålandet". Landskabet er her kendetegnet ved et jævnt og lavtliggende terræn, hvor flere mindre ådale er eroderet ned i terrænet i et langstrakt, øst-vest gående forløb. Landskabet er et karakteristisk landbrugslandskab, hvor de dyrkede marker afgrænses af et netværk af parallelle hegn samt store og middelstore plantager. Langs de mange åer er landskabet præget af afgræssede enge, hvilket er med til at skabe en variation i det landbrugsdominerede landskab.

Landskabet rummer desuden flere store moseområder som er med til at afspejle landskabets oprindelse inden opdyrkningen fandt sted.

Den forholdsvis tætte bevoksningsstruktur er med til at skabe et transparent, stedvis lukket, landskab, hvor særligt de mange plantager skaber en ramme om landskabet.

Nyt landbrugsbyggeri, eller andet større byggeri, i det åbne land bør indpasse sig landskabets karaktergivende strukturer, der tegnes af både veje, bebyggelse og hegn. Byggeriet bør ligeledes tilpasses den eksisterende bebyggelse, hvad angår skala, form og materialer, således at den samlede bebyggelse fremstår harmonisk i landskabet.

Det nye ægpakkeri etableres i tæt tilknytning til den eksisterende bygningsmasse, og opføres i samme farver og materialer som det bestående. Højden af det ansøgte anlæg vil ikke overstige højden af de eksisterende. Hønsehuset er ligeledes etableret i tilknytning til, og opleves som en del af den eksisterende bygningsmasse. Brovægten er etableret på nordsiden af Smedagervej, og anses derfor ikke at være i tilknytning til det eksisterende. Brovægten er i niveau med vejbanen, og den lave profil medfører, at anlægget i meget ringe grad kan ses fra omgivelserne.

Med de valgte placeringer, materiale- og farvevalg og den eksisterende beplantning, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte vil kunne integreres i landskabet, uden væsentlig visuel ændring af områdets karakter, samt at det samlede bygningsanlæg vil fremstå som én samlet enhed.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at ægpakkeriet skal opføres i materialer og farvevalg som eksisterende bygninger, således at byggeriet fremstår ensartet. Ligeledes stilles der vilkår om bibeholdelse og vedligehold af ejendommens eksisterende afskærmende beplantning for at bibeholde landskabets karakteristiske beplantningsstruktur.

Bygge- og beskyttelseslinjer

Hverken husdyrbrugets nye eller eksisterende anlæg er beliggende indenfor bygge- eller beskyttelseslinjer.

Kommuneplanområder

Alle husdyrbrugets anlæg er placeret indenfor et område udpeget som 'særlige værdifuldt landbrugsområde', hvor landbrugets interesser skal vægtes højt, og inddragelse af landbrugsjord til andre formål kræver en planlægningsmæssig og funktionel begrundelse. Derudover er husdyrbruget ikke placeret inden for områder der i kommuneplanen er udpeget som værende bevaringsværdige.

Grænseoverskridende virkninger

Smedagervej 4 er beliggende ca. 10 km fra landegrænsen til Tyskland og ca. 5 km fra kommunegrænsen til Tønder Kommune. Grundet afstanden til både lande- og kommunegrænser vurderer Aabenraa kommune, at husdyrbruget ikke vil medføre grænseoverskridende virkninger.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Etableringen af hønsehuse, både fast- og ikke-fast placeret, er nødvendig til at huse de æglæggende høns som producerer æg til videre salg. Det nye ægpakkeri skal benyttes til pakning af æg og opbevaring af materialer i forbindelse hermed, samt til håndtering og opbevaring af honning. Ægpakkeriet vurderes derfor at være nødvendig for ægproduktionen.

Brovægten benyttes til vejning af bl.a. foder i forbindelse med levering til ejendommen samt ved flytning af fodermidler mellem ejers husdyrbrug.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af ovenstående, at etableringen af de nye anlæg, hønsehus, ægpakkeri og brovægt, er erhvervsmæssigt nødvendige.

Begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Natur

Ammoniakfølsom natur

For at beskytte biologisk værdifulde og kvælstoffølsomme naturarealer mod en tilstandsændring forårsaget af en næringsberigelse, der overskrider naturens tålegrænse, må den luftbårne ammoniakdeposition fra husdyrbrug til naturarealer ikke overstige fastlagte beskyttelsesniveauer, som er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens¹

¹ Bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

§§ 27, 28 og 29. I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er de ammoniakfølsomme naturområder inddelt i tre kategorier med forskellige beskyttelsesniveauer jf. Tabel 1.

Tabel 1. Tabel over ammoniakfølsom natur, der er beskyttet efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 27, 28 og 30.

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende indenfor internationale naturbeskyttelsesområder.	Maks. totaldeposition afhængig af antal øvrige husdyrbrug i nærheden: 0,2 kg N/ha/år ved >1 øvrige husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 øvrigt husdyrbrug 0,7 kg N/ha/år ved 0 øvrige husdyrbrug
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturtyper beliggende udenfor internationale naturbeskyttelsesområder, i form af højmoser, lobeliesøer, heder >10 ha og overdrev >2,5 ha.	Maks. totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, der er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven og ammoniakfølsomme skove større end 0,5 ha.	Maks. merdeposition på 1,0 kg N/ha/år. Kommunen kan ved en konkret vurdering tillade en merdeposition på >1,0 kg N/ha/år indenfor de angivne tålegrænser ² , men kan ikke stille krav om merdeposition på <1,0 kg N/ha/år.

Det fremgår af husdyrbruglovens regelsæt, at beskyttelsesniveauet, der er fastlagt i lovgivningen, som udgangspunkt er tilstrækkeligt til at sikre natur og miljø og skabe overensstemmelse med habitatdirektivsforpligtelserne.

Tabel 2. Ammoniakdepositionen til nærliggende ammoniakfølsom natur.

Naturpunkt	Kategori	Merdeposition, kg N / ha / år	Totaldeposition, kg N / ha / år
Overdrev i fuglebeskyttelsesområde	1	0,0	0,0
Overdrev ved Sottrupmark	2	0,0	0,0
Nærmeste mode	3	0,0	0,2
Kategori 3 skov	3	0,0	0,2
Skov NV	3	0,0	0,2
Mose NØ	3	0,0	0,1

Da husdyrbruglovens depositionsgrænser til ammoniakfølsom natur er overholdt for det ansøgte, vurderer Aabenraa Kommune, at der ikke vil forekomme tilstandsændringer i disse naturarealer.

Beskyttet natur

Naturområder som ikke er omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen §§ 27, 28 og 30 men forsat beskyttes af naturbeskyttelseslovens³ § 3, modtager ikke forøget ammoniakdeposition fra husdyrbruget som følge af det ansøgte.

Nærmeste § 3-naturområde er en nærliggende eng nordvest for Smedagervej 4. Engen modtager en reduceret mængde ammoniakdeposition som følge af det ansøgte, se Tabel 3.

Da merdepositionen for de omkringliggende § 3-naturområder er under 1 kg N/ha/år, hvorunder der ikke forventes tilstandsændringer i ammoniakfølsom natur som følge af

² Notat fra DCE – National Center for Miljø og Energi af den 31. december 2024 om opdatering af empirisk baserede tålegrænser

³ Lovbekendtgørelse nr. 927 af d. 28. juni 2024 om naturbeskyttelse

atmosfærisk deposition, vurderer Aabenraa Kommune, at det ansøgte ikke medfører tilstandsændringer i beskyttet natur.

Tabel 3 Ammoniakdeposition til nærliggende naturområder, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Naturpunkt	Merdeposition, kg N / ha / år	Totaldeposition, kg N / ha / år
§ 3 Eng	-0,1	2,0
Sø mod nordvest	0,0	0,5
End mod østsydøst	0,0	0,2
Eng mod nord	0,0	0,1

Fredede områder & kommunalplaner

Ingen af husdyrbrugets anlæg ligger indenfor de kommunale udpegninger for områder med særlige økologiske forbindelser, særlige naturbeskyttelsesinteresser eller fredninger.

Internationale beskyttelsesområder

Da husdyrbruget ikke ligger i, eller i nær tilknytning til, et Natura 2000-område, vurderer Aabenraa Kommune, at ansøgningen ikke har en væsentlig indvirkning på internationale beskyttelsesområder. Det nærmeste Natura 2000-område er nr. 98 'Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose', der består af fuglebeskyttelsesområde F62. Området ligger ca. 1,8 km sydøst for husdyrbruget.

Beskyttelsen af habitatnaturen i habitatområdet er indarbejdet i husdyrbruglovens regler for ammoniakfølsom natur, som vurderes i ovenstående afsnit om ammoniakfølsom natur. Det vurderes, at det ansøgte ikke har en væsentlig indvirkning på fuglebeskyttelsesområdet, da det ikke medfører tilstandsændringer i områdets natur.

Planter og dyr

Aabenraa Kommune har ikke kendskab til, at der er registreret plante- eller dyrearter optaget på habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget, og ingen af arterne vurderes at findes på stedet.

Det kan ikke udelukkes, at der forekommer beskyttede flagermus omkring husdyrbruget. Da der hverken fjernes gamle træer eller bygninger i det ansøgte eller forekommer tilstandsændringer i naturarealer, vurderer Aabenraa Kommune, at områdets dyre- og planteliv ikke forværres af det ansøgte.

Jord, grundvand og overfladevand

Ansøger har redegjort for husdyrbrugets afløbsforhold i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.9.7, og i den indsendte afløbsplan.

Alt flydende gødning ledes til opsamlingsanlægget/slambassinet sydøst for kostalden. Da sengebåsene er indrettet med sand, benyttes slambassinet til at nedfælde det sand som ender i gyllen. Gyllen afhentes herefter direkte fra slambassinet til biogas. Afgasset biomasse leveres til de to gyllebeholdere. For at sikre imod forurening af jord og overfladevand med gylle i tilfælde af spild, stilles det vilkår om, at påfyldning af gyllevogn skal foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder, samt at pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter påfyldning er afsluttet.

Væske fra ensilageopbevaringsanlægget ledes til opsamlingsbeholderen på 92 m³ øst for anlægget. Herfra udsprinkles væsken, og i perioder hvor dette ikke er tilladt, pumpes væsken til gyllekanalerne i Stald BBR 4 og 6.

For at sikre, at opsamlingsbeholderen til ensilageopbevaringsanlægget ikke løber over i perioder, hvor det ikke er tilladt at udsprinkle, stilles der vilkår om, at opsamlingsbeholderen skal have en bufferkapacitet, der svarer til en halv måneds nedbør. Alternativt skal opsamlingsbeholderen indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg. Den nødvendige bufferkapacitet beregnes med udgangspunkt i den måned, i forbudsperioden fra 1. oktober til 1. februar, med mest nedbør. I perioden 2015-2024 i Aabenraa Kommune var oktober måneden med mest nedbør, med gennemsnitligt 95,9 mm nedbør. For husdyrbrugets nuværende plansiloanlæg på ca. 5.000 m², skal opsamlingsbeholderen derfor have en kapacitet på minimum 240 m³, eller indrettes med automatisk overløb til egnet opbevaringsanlæg.

For at fastholde ansøger på det ansøgte, stilles der vilkår til, at afløbsforholdene skal stemme overens med den indsendte afløbsplan, samt at ændringer af afløbsforhold skal indsendes til, og godkendes af tilsynsmyndigheden.

For at modvirke risikoen for olieforurening, har Aabenraa Kommune vurderet, at det er nødvendigt at stille vilkår til placering af olietanke og forholdsregler ved uheld, herunder at der på ejendommen skal være materiale til opsamling af spild.

Aabenraa Kommune vurderer, at der ikke forekommer en væsentlig virkning på den miljømæssige tilstand af jord, grundvand og overfladevand, såfremt de stillede vilkår og husdyrbrugloven med dennes bekendtgørelser overholdes.

Lugtgener

Aabenraa Kommune har vurderet, at lugtmarkørerne for nærmeste nabo, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone er placeret korrekt i husdyrgodkendelse.dk.

Aabenraa Kommune vurderer endvidere, at da det nærmeste lokalplanlagte område i landzonen er beliggende længere væk end nærmeste samlet bebyggelse, er det ikke nødvendigt at vurdere lugt for nærmeste lokalplanlagte område i landzonen, da lugtgenekriteriet ved nærmeste samlet bebyggelse er overholdt. Ved det nærmeste lokalplanlagte område i landzone gælder der de samme lugtgenekriterier som ved samlet bebyggelse.

Ved nærmeste udløsende bolig for samlet bebyggelse er der kumulation i forhold til lugt fra ét andet husdyrbrug, idet der er et kvægbrug på Bredevadvej 18, 6372 Bylderup-Bov, som er beliggende indenfor 300 m til Bredevadvej 23.

Ved nærmeste nabo uden landbrugspligt og nærmeste byzone er der ikke kumulation i forhold til lugt fra andre husdyrbrug, idet der ikke ligger andre husdyrbrug indenfor 300 m til nærmeste byzone samt indenfor 100 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt.

Tabel 4. Lugtberegning – uddrag fra husdyrgodkendelse.dk., ansøgningsskema nr. 247 787.

Adresse	Område status	Kumulation	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
Løgumklostervej 21	Nærmeste nabo uden landbrugspligt	0	83,6	296,7	Ja
Bredevadvej 23	Nærmeste samlet bebyggelse	1	194,6	1.987,2	Ja
Lendemark	Nærmeste byzone	0	264,3	3.575,9	Ja

Som det fremgår af Tabel 3, er lugtgeneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, nærmeste samlet bebyggelse og nærmeste byzone overholdt.

Ud over beregning af lugtgeneafstanden, udregnes lugtkonsekvenszonen i husdyrgodkendelse.dk. Inden for denne radius kan lugt ind imellem registreres. Lugtkonsekvenszonen er udregnet til 324 m. Et kort med lugtkonsekvenszonen er vedlagt som bilag 1 i afsnit D.

Der er stillet driftsvilkår til renholdelse af staldarealer for at undgå forurening med ammoniak, som går ud over forudsætningerne i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk.

Øvrige emissioner og gener

Støjgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.1 er støjgenerne beskrevet. Aabenraa Kommune vurderer, at støjgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige støjgener for de nærmeste naboer.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at husdyrbruget skal overholde de generelle støjgrænser for områder for blandet bolig- og erhvervsbebyggelse, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern Støj fra virksomheder". Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at støjgrænserne skal være overholdt ved nærmeste nabos inden- og udendørs opholdsarealer, dog maks. 15 m fra beboelsen.

Støvgener

Støvgenerne er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.3. Aabenraa Kommune vurderer, at støvgenerne er beskrevet tilstrækkeligt, og at der gøres de nødvendige tiltag for at begrænse støvgenerne for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at der ikke må forekomme støvgener uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Rystelsesgener

Evt. rystelser fra ejendommen er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.2. Aabenraa Kommune vurderer at evt. gener fra rystelser er beskrevet tilstrækkeligt, og at det ansøgte ikke vil medføre væsentlige gener i form af rystelser ved de nærmeste naboer.

For at sikre naboerne stilles der vilkår til, at der ikke må forekomme væsentligt gener fra rystelser og vibrationer uden for ejendommens eget areal, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Flue- og rottegener

Husdyrbrugets skadedyrsbekæmpelse er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.5. Aabenraa Kommune vurderer, at bekæmpelse af fluer og rotter har et sådant omfang, at der ikke vil være væsentlige gener for omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår til, at arealerne omkring staldene skal holdes ryddelige, således at rottetilhold forebygges. Der stilles derudover vilkår til, at fluebekæmpelse skal ske efter gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Transportgener

Ansøger har redegjort for antallet af transporter til og fra husdyrbruget samt husdyrbrugets til- og frakørselsforhold i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.6.

Aabenraa Kommune vurderer, at transporterne til og fra ejendommen er beskrevet tilstrækkeligt, og at der ikke skal stilles vilkår til transporter til og fra ejendommen.

Lysgener

I miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.8.4 beskrives det, at udendørsbelysningen ikke vil medføre væsentlige gener for de omkringboende.

Aabenraa Kommune stiller vilkår, til at der ikke må forekomme væsentlige lysgener for de omkringboende, og at dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Uhygiejniske forhold

Da døde dyr opbevares overdækket og på spalter, samt at der forebygges mod skadedyr i den daglige drift, vurderer Aabenraa Kommune, at der, som følge af det ansøgte, ikke sker en væsentlig indvirkning på miljøet, hvad angår uhygiejniske forhold.

Miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki

Husdyrbruget er forpligtet til at overholde Aabenraa Kommunes til enhver tid gældende regulativ for erhvervsaffald, hvorfor det vurderes, at kravet om iagttagelse af miljøbeskyttelseslovens affaldshierarki er overholdt.

Bedste tilgængelig teknik (BAT)

BAT Ammoniakemission

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) inden for ammoniakemissioner, når produktionen medfører en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år.

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til størrelsen af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Beregningerne i husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet til ammoniakemission fra husdyrbruget er 3.995 kg NH₃-N pr. år, og at den faktiske emission er 3.943 kg NH₃-N pr. år. BAT-kravet for husdyrbruget er således overholdt med de valgte gulvtyper og teltoverdækning af gyllebeholderen fra 1990 med en ammoniakreduktion på 50 % fra anlægget.

Aabenraa Kommune stiller vilkår om, fast overdækning af gyllebeholderen fra 1990 jf. teknologibladet for fast overdækning på gyllebeholdere, samt at staldafsnit med dybstrøelse skal strøs med halm eller andet tørstof, i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen, da det indgår i forudsætningen for ammoniakemissionsberegningen.

Øvrige krav

Vurdering af om husdyrbruget har tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrgødning

Der er redegjort for håndtering og opbevaring af husdyrgødning i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.1.2.

Ansøger har indsendt en kapacitetsberegning der viser, at der er mere end 9 måneders opbevaringskapacitet til gylle fordelt på husdyrbrugets eksisterende gyllebeholdere på i alt 5.590 m³ samt flere ejede og lejede gyllebeholdere på andre ejendomme.

Alt husdyrgødning i form af gylle og dybstrøelse afsættes til biogasanlæg, og afgasset biomasse returneres i gyllebeholderne. Dybstrøelse køres direkte på møddingspladsen på Bredevadvej 18, hvorfra dybstrøelsen afhentes til biogasanlæg.

Aabenraa Kommune vurderer, at håndteringen af husdyrgødning overholder BAT, og at der ikke er væsentlig virkning på miljøet herfra. Dokumentation for tilstrækkelig opbevaringskapacitet skal kunne forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vurdering af om afstandskrav er overholdt

Samtlige nye og ændrede husdyranlæg, gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg overholder afstandskravene i husdyrbruglovens §§ 6-8.

Vurdering af, om husdyrbruget er forureningsmæssigt og teknisk eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug

Ansøger driver yderligere to kvægbrug i Aabenraa Kommune, på Bredevadvej 18, 6372 Bylderup-Bov og Duborgvej 10, 6360 Tinglev, som er beliggende hhv. 1,9 og 2,6 km fra Smedagervej 4.

Særligt foder og dyr flyttes jævnligt mellem husdyrbrugene på Smedagervej 4 og Bredevadvej 18, og husdyrbrugene anses som følge heraf at være driftsmæssigt forbundne.

Afstanden mellem husdyrbrugene er større end 50 % af den ukorrigerede geneafstand til enkeltbolig, hvorved husdyrbrugene ikke er forureningsmæssige forbundne og forsat skal godkendes separat.

Alternative løsninger

Ansøger har i afsnit 3.17 i miljøkonsekvensrapporten redegjort for de alternative løsninger, der har været vendt i forbindelse med, at ansøgningsmaterialet til denne miljøgodkendelse blev udarbejdet.

På baggrund af redegørelsen i miljøkonsekvensrapporten vurderer Aabenraa Kommune, at der er redegjort tilstrækkeligt for de alternative løsninger, og hvorfor den ansøgte løsning er den, der er valgt.

Ophør af husdyrbruget

For at sikre, at der ved ophør af produktionen ikke sker en væsentlig påvirkning af miljøet, stilles der vilkår om oprydning og bortskaffelse af foder, gødning og affald ved ophør af bedriften. Herunder at der skal træffes de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare, dvs. alle opbevaringsanlæg skal tømmes og rengøres, og ejendommen skal fremgå i miljømæssig forsvarlig stand.

Samlet vurdering

Vurdering af VVM og BAT

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Aabenraa Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart overfor næringsstofpåvirkning.
- Jord, grundvand og overfladevand.
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv.

Samspillet mellem faktorer og sårbarhed i forhold til risici for større ulykker m.v.

Aabenraa Kommune vurderer på baggrund af det, der er beskrevet i miljøkonsekvensrapportens afsnit 3.13 og 3.15, at der ikke er væsentlige negative virkninger på miljøet på nedenstående faktorer, hverken når de vurderes enkeltvis, eller når der vurderes på samspillet imellem 2 eller flere af faktorerne.

1. Befolkningen og menneskers sundhed
2. Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2 natur samt bilag IV arter
3. Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima
4. Materielle goder, kulturarv og landskabet

5. Samspillet imellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
6. Sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af ovenstående 5 faktorer

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (husdyrbrugloven) med tilhørende bekendtgørelse nr. 1089 af 16. oktober 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen).

Husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 3.500 kg NH₃-N pr. år og er derfor omfattet af husdyrbrugloven § 16 a, stk. 1. Husdyrbruget er godkendelsespligtigt, og Aabenraa Kommune er godkendelses- og tilsynsmyndighed.

Udnyttelsesfrist

Miljøgodkendelsen skal være udnyttet inden 6 år fra godkendelsen er meddelt. Godkendelsen anses som udnyttet fra meddelelsetidspunktet med hensyn til de lovliggende dele, og når byggeriet er udført med hensyn til ægpakkeriet. Hvis godkendelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.

Revurdering af miljøgodkendelsen

Miljøgodkendelser givet efter § 16 a, stk. 1 skal ikke revurderes.

Retsbeskyttelse

Med denne miljøgodkendelse følger der 8 års retsbeskyttelse af husdyrbrugets indretning og drift. Retsbeskyttelsen gælder indtil den 6. januar 2034.

Ophævelse af eksisterende godkendelse

Både den eksisterende miljøgodkendelse og tillæg nr. 1 til miljøgodkendelse til Smedagervej 4, 6360 Tinglev ophæves ved udnyttelse af denne miljøgodkendelse. Miljøgodkendelsen blev meddelt den 28. marts 2014 efter § 12, stk. 1 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug med senere ændringer.

Tillæg nr. 1 til miljøgodkendelsen blev meddelt den 28. oktober 2015 efter § 12, stk. 3 i lovbekendtgørelse nr. 868 af 3. juli 2015 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Andre tilladelser og dispensationer

Aabenraa Kommune gør opmærksom på, at den meddelte godkendelse udelukkende omfatter forholdet til husdyrbrugloven. Der skal derfor søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Aabenraa Kommune.

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, der generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Afgørelse

- Vilkår 1. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af det vedlagte ansøgningsmateriale, skema nr. 247 787, version 2, modtaget i Aabenraa Kommune den 2. juli 2025, og med de vilkår, der fremgår af miljøgodkendelsen.
- Vilkår 2. Denne miljøgodkendelse skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt, og være tilgængelig for ejer og medarbejdere. Dens indhold skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

Husdyrhold, produktionsareal og staldsystem

- Vilkår 3. Husdyrbrugets stalde, gulvtyper og produktionsarealer skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel:

Tabel 5. Tilladte stalde, produktionsarealer, dyretyper og staldsystemer.

Stald	Produktion	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²
Kostald BBR 7	Alle kvæg Sengestald med fast gulv	2.419	1.783
Stald BBR 4 og 6	Alle kvæg, heste, får og geder Dybstrøelse	1.105	32
	Alle kvæg Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		207
	Alle kvæg Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)		227
Hønsehus	Høns, konsumæg Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	6	6
I alt			2.255

- Vilkår 4. Husdyrbruget skal indrettes med stalde og opbevaringsanlæg som vist på Figur 2. Dyretyper og staldsystem må ikke ændres, og størrelsen på produktionsarealerne må ikke øges, i forhold til det der fremgår af vilkår 3.

Figur 2. Situationsplan for Smedagervej 4.

Dybstrøelsesarealer

Vilkår 5. I staldaftsni med dybstrøelse skal der strøs med halm eller andet tørstof i mængder, der sikrer, at dybstrøelsesmåtten altid er tør i overfladen.

Opbevaring og håndtering af flydende husdyrgødning

Vilkår 6. Hvis gyllen ikke suges direkte over i gyllevogn med påmonteret læssekran, skal påfyldning af gyllevogn foregå på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Eventuelle spild af flydende husdyrgødning skal rengøres umiddelbart efter påfyldning er afsluttet.

Vilkår 7. Traktordrevne pumper skal, når de ikke anvendes, og ikke er under opsyn, f.eks. ved arbejdsdagens ophør, afbrydes ved kraftoverførselsakslen. Traktoren skal aflåses eller helt frakobles pumpeudstyret.

Placering og konstruktion af anlæg

Vilkår 8. Såfremt den eksisterende gyllebeholder fra 2003 forsynes med fast teltoverdækning (frivilligt tiltag), skal farven på teltdugen være grå.

Vilkår 9. Ægpakkeriet skal opføres med grundplan på maks. 8 x 12 m, og en kiphøjde på maks. 6,7 m, samt en taghældning på 30°. Ægpakkeriet skal opføres i materialer og farvevalg som eksisterende bygninger og anlæg.

Vilkår 10. Den eksisterende afskærmende beplantning på ejendommen jf. Figur 3, skal bevares og vedligeholdes. Såfremt beplantningen fjernes, skal der genetableres beplantning, der opfylder samme afskærmende funktion.

Figur 3. Rød: Afskærmende beplantning som skal bevares

Lugt

Vilkår 11. Der skal til stadighed opretholdes en god staldhygiejne. Det skal bl.a. sikres at gulve holdes tørre, at gødnings- og foderrester i staldene fjernes, og at fodringssystemer holdes rene.

Øvrige emissioner og gener

Støj

Vilkår 12. Husdyrbrugets samlede støjbidrag, angivet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) i punkter 1,5 meter over terræn, målt eller beregnet ved nærmeste beboelses opholdsareal, må ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Tidsinterval	Grænseværdi	Referencetidsrum
Hverdage	Kl. 07.00-18.00	55 dB(A)	8 timer
Lørdage	Kl. 07.00-14.00	55 dB(A)	7 timer
Lørdage	Kl. 14.00-18.00	45 dB(A)	4 timer
Søn- og helligdage	Kl. 07.00-18.00	45 dB(A)	8 timer
Aften	Kl. 18.00-22.00	45 dB(A)	1 time
Nat	Kl. 22.00-07.00	40 dB(A)	½ time

Referencetiden er det mest støjbelastede tidsrum i perioden. Støjens maksimalværdi må om natten ikke overstige 55 dB(A) ved boliger.

Støjgrænserne må ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen.

Vilkåret gælder for al støj fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel. Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

- Vilkår 13. Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 12 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne skal være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at udføre "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Støv, lys og rystelser

- Vilkår 14. Driften må ikke medføre væsentlige støv- og lysgener eller gener i form af rystelser uden for ejendommens eget areal. Dette vurderes af tilsynsmyndigheden.

Skadedyr

- Vilkår 15. Der skal på husdyrbruget foretages effektiv fluebekæmpelse som minimum i overensstemmelse med de nyeste fastsatte retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

- Vilkår 16. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

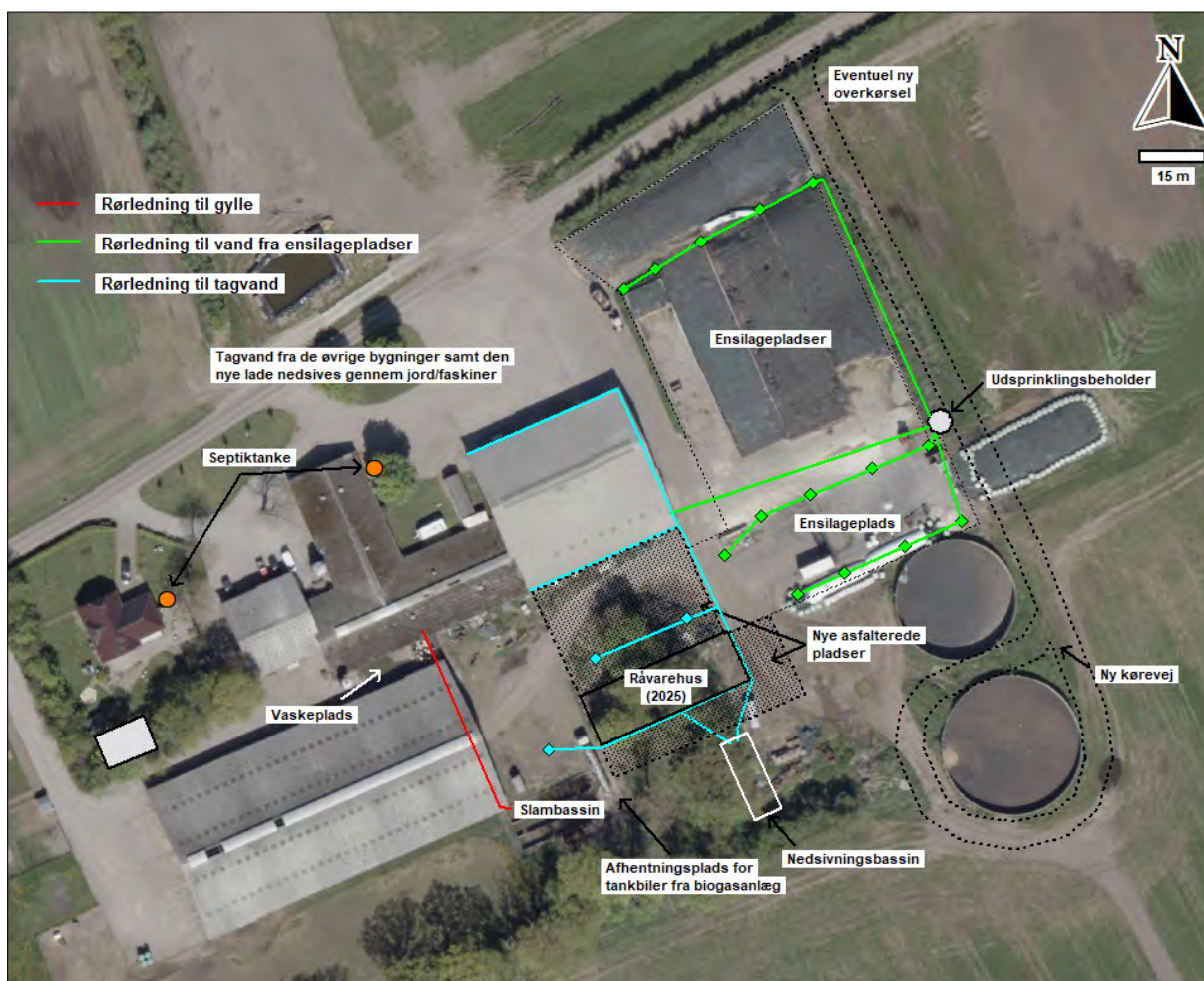
Teltoverdækning på gyllebeholder

- Vilkår 17. Den eksisterende fra 1990 skal forsynes med fast overdækning i form af teltoverdækning med indvendigt skørt. Farven på teltdugen skal være grå.
- Vilkår 18. Åbning af teltdugen må kun ske i forbindelse med omrøring, tømning og udbringning af gylle.
- Vilkår 19. Skader på teltoverdækningen skal repareres inden for en uge efter skadens opståen.
- Vilkår 20. Såfremt en skade ikke kan repareres inden for en uge, skal der indgås aftale om reparation inden to hverdage efter skadens opståen. Tilsynsmyndigheden underrettes straks herom.

Jord, grundvand og overfladevand

Spildevand

- Vilkår 21. Kemikalier, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares, således at de ikke kan ledes til jord, grundvand eller overfladevand, hvis der måtte ske udslip. Et eventuelt spild af sådanne stoffer med fare for forurening skal straks opsamles.
- Vilkår 22. Afledning af flydende husdyrgødning, ensilagesaft, restvand og spildevand skal foregå som vist på Figur 4. Ændringer af afløbsforhold skal indsendes til, og godkendes af, tilsynsmyndigheden.

Figur 4. Afløbsplan for Smedagervej 4.

Vilkår 23. Vask af maskiner og redskaber, hvorfra der kan forekomme gødnings- og sprøjterester, skal foregå på støbt plads med tæt bund og med bortledning af spildevandet til gyllebeholder.

Udsprinkling af ensilagesaft og restvand

Vilkår 24. Husdyrbrugets ensilageopbevaringsanlæg skal tilkobles opsamlingsbeholder med en bufferkapacitet af minimum $\frac{1}{2}$ måneds nedbør, svarende til $0,04795 \text{ m}^3/\text{m}^2$. Alternativt skal opsamlingsbeholderen indrettes med overløb til egnet opbevaringsanlæg.

Olie og diesel

Vilkår 25. Der skal på ejendommen altid forefindes egnet materiale til opsamling af oliespild.

Vilkår 26. Olie og diesel, herunder spildprodukter, skal opbevares i overjordiske beholdere på fast bund uden afløb, så spild kan opsamles.

Egenkontrol

Generelt

Vilkår 27. Kvitteringer for aflevering af farligt affald og andre dokumentationer for vilkårenes overholdelse skal forevises Aabenraa Kommune på forlangende.

Vand- og elforbrug

Vilkår 28. Elforbruget skal mindst registreres en gang årligt. De årlige registreringer af elforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vilkår 29. Vandforbruget til dyreholdet skal registreres mindst en gang årligt. De årlige registreringer af vandforbruget skal opbevares i mindst 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Teltoverdækning på gyllebeholdere

Vilkår 30. Der skal føres en logbog for gyllebeholdere med teltoverdækning, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Ved ophør af husdyrbruget

Vilkår 31. Ophør af husdyrbruget skal meddeles til Aabenraa Kommune.

Vilkår 32. Ved husdyrbrugets ophør skal tilbageværende husdyrgødning fjernes, og ejendommen skal ryddes for affald, kemikalier, døde dyr, spildevand, foder mv. Alt skal bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativer.

Beredskabsplan

Vilkår 33. På husdyrbruget skal der forefindes en opdateret beredskabsplan. Beredskabsplanen skal opbevares på et kendt og tilgængeligt sted for alle medarbejderne. Den skal ajourføres løbende og minimum 1 gang årligt. Datoen for ajourføringen skal fremgå af planen. Ved ansættelse af udenlandsk arbejdskraft skal beredskabsplanen oversættes til et sprog de forstår. I tilfælde af uheld skal beredskabsplanens forskrifter følges.

Vilkår 34. Beredskabsplanen skal gennemgås med nyansatte, når de tiltræder og derefter med de ansatte mindst én gang årligt.

C. Offentlighed og klagevejledning

Annoncering

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret den 24. oktober 2025 på Aabenraa Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Aabenraa Kommune har ikke modtaget henvendelser angående anmodning om at få tilsendt udkast til miljøgodkendelse.

Naboorientering og partshøring

Et udkast til miljøgodkendelsen blev den 2. december 2025 sendt i høring hos ansøger, naboer og andre berørte, samt til andre, som har anmodet herom. Samtidig blev den lagt på Aabenraa kommunes hjemmeside. Der var en frist på 35 dage til at fremsende kommentarer.

Der er ikke kommet bemærkninger i høringsperioden.

Annoncering og afgørelse

Den meddelte miljøgodkendelse bliver offentligt annonceret på Aabenraa Kommunes hjemmeside den 6. januar 2026, og afgørelsen bliver fremsendt til de klageberettigede.

Du har ifølge forvaltningslovens⁴ § 9 ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen. Eventuel aftale herom skal aftales med Team Miljøs landbrugsgruppe på landbrug@aabenraa.dk.

Klagevejledning

Miljøgodkendelsen kan i medfør af husdyrbrugloven § 76 påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.naevneneshus.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for kommunen i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på kr. 900. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Aabenraa Kommune, der har truffet afgørelse i sagen. Aabenraa Kommune videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag.

⁴ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 Forvaltningsloven

Afgørelsen annonceres offentligt den 6. januar 2026 på Aabenraa Kommunes hjemmeside. En eventuel klage skal være modtaget senest den 3. februar 2026, der er dagen for klagefristens udløb.

Aabenraa Kommune kan oplyse, at en klage ikke har opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet, jf. husdyrbruglovens § 81, stk. 1.

Når Aabenraa Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Afgørelsen kan påklages af:

- Afgørelsens adressat
- Miljøministeren, når væsentlige nationale eller internationale interesser er berørt.
- Enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald
- Styrelsen for Patientsikkerhed
- Danmarks Fiskeriforening, Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd og Forbrugerrådet, alle i henhold til lovens § 85
- Lokale foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 86
- Landsdækkende foreninger og organisationer, i henhold til lovens § 87

Søgsmål til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort.

Udkastet til miljøgodkendelsen er forud for meddelelse af godkendelsen blevet sendt til ansøger og ansøgers rådgiver, parter, naboer og andre berørte (beboelser der er beliggende inden for det beregnede konsekvensområde for lugtemission, jf. D).

Den 6. januar 2026

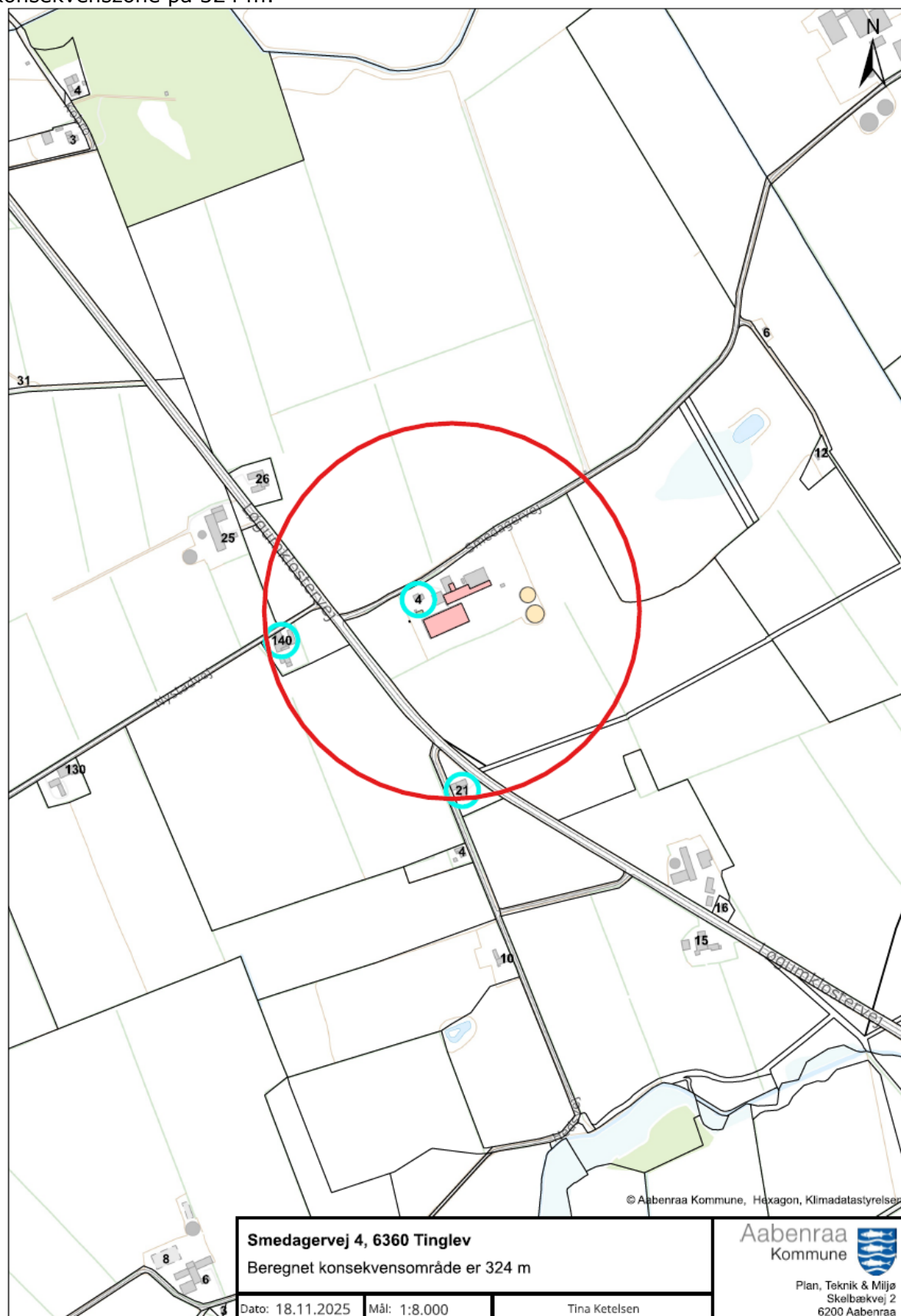
Maja Hauchrog Vink
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa

D. Kommunens bilag

Lugtkonsekvenszonen

Aabenraa Kommune har udarbejdet et kort over lugtkonsekvenszonen med en konsekvenszone på 324 m:

E. Miljøkonsekvensrapport

Ansøger har indsendt en ansøgning om miljøgodkendelse med tilhørende bilag. Miljøkonsekvensrapporten (MKR) er udarbejdet af miljørådgiver Ulla Refshammer Pallesen, Spiras.

Aabenraa Kommune vurderer, at de oplysninger, som ansøger har fremlagt i MKR, er fuldstændige og af tilstrækkelig høj kvalitet.

Ansøgningmaterialet, der indeholder MKR inklusive bilag, er vedlagt som bilag 1 til miljøgodkendelsen.

Ansøgningsskemaet fra husdyrgodkendelse.dk er ikke vedlagt, da resultaterne er indarbejdet i enten MKR eller i miljøgodkendelsen. Hvis skemaet fra husdyrgodkendelse.dk ønskes tilsendt, kan de fås ved henvendelse til landbrug@aabenraa.dk eller på tlf. 73 76 78 64.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 6 er der ved ansøgninger efter husdyrbruglovens § 16 a krav til, at der skal være en beskrivelse af hvilke metoder, der er anvendt til identificering og forudberegning af de væsentlige virkninger på miljøet. Til udarbejdelse af MKR, har ansøger benyttet sig af beregningerne i husdyrgodkendelse.dk, hvor emissionsfaktorerne tager afsæt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3. Aabenraa Kommune vurderer, at metoderne er tilstrækkeligt beskrevet.

Jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. F, litra 10 er der et krav om, at der i MKR skal være en referenceliste med oplysninger om kilderne til miljøkonsekvensrapportens beskrivelser og vurderinger. Referencelisten fremgår af afsnit 6 i MKR.

Vedlagte relevante bilag:

Bilag 1: Miljøkonsekvensrapport (MKR)

Ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

Smedagervej 4
6360 Tinglev

Ansøgning om godkendelse af nye produktionsarealer i eksisterende stalde, etablering af en ny lade til diverse opbevaring, ægpakkeri mm. samt lovliggørelse af hønsehus mv.
Skema 247787 i www.husdyrgodkendelse.dk

● Kolding
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

● Vojens
Billundvej 3
7320 2600

● Aabenraa
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

● Odense
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Martijn Damsteegt Smedagervej 4 6360 Tinglev Mobil: 2330 2956 E-mail: mdamsteegt@hotmail.com
Husdyrbrugets adresse	Smedagervej 4 6360 Tinglev
CVR-nummer	29188432
CHR-nummer	49842
Kommune	Aabenraa Kommune
Ejendomsnummer	9867689
Matrikel-nr.	Matrikel: 1 – Heds, Bylderup m.fl.
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Se pkt. 3.3
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningsskema	247787
Rådgiver	Ulla Refshammer Pallesen Spiras, CVR-nr. 21111511 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@spiras.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / Læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Smedagervej 4, 6360 Tinglev.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af Spiras i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Udsnit af luftfoto på forsiden er skråfoto fra Klimadatastyrelsen. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af opgørelse af produktionsarealerne samt en kapacitetsberegning. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1089 af 16/10/2024

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3).....	1
Forord / læsevejledning.....	2
1. Indledning	5
1.1 Metode og manglende viden (F6)	5
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9).....	6
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø.....	8
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)	8
3.1.1 Produktionsarealer	9
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	10
3.1.3 Drift af anlægget.....	12
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a).....	12
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	13
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4).....	13
3.4.1 Landskab	13
3.4.2 Kulturarv	14
3.4.3 Materielle goder	15
3.4.4 Afstandskrav	15
3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.....	17
3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)	17
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d).....	18
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c).....	22
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b).....	25
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	27
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	27
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	27
3.8.3 Støv (B7, E1b).....	27
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c).....	28
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	28
3.8.6 Transporter (B7, E1b).....	28
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)	29
3.9.1 Døde dyr (B8)	29
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c).....	30
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8).....	31
3.9.4 Råvarer (B7)	31
3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)	31

3.9.6	<i>Vandressourcen og vandforbrug (B8)</i>	32
3.9.7	<i>Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)</i>	33
3.10	<i>Klima (F4, F5f)</i>	33
3.11	<i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	36
3.12	<i>BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)</i>	36
3.13	<i>Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)</i>	37
3.14	<i>Overvågning (F7)</i>	37
3.15	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)</i>	38
3.16	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	38
3.17	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	38
3.18	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	39
4.	Oplysninger om konsulenten (E3)	39
5.	Konklusion	39
6.	Referenceliste (F10)	40
7.	Bilag	40

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer udvidelsen af dyreholdet på kvægholdet på Smedagervej 4, 6360 Tinglev. Husdyrbruget har en § 12 miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven fra d. 28. marts 2014 samt et tillæg til fra d. 28. oktober 2015 til at øge antallet af malkekøer på husdyrbruget. Godkendelsen og tillægget er taget i brug. Der er endvidere meddelt anmeldeafgørelser til ensilagesiloer samt et råvarehus. Disse er etableret.

Der ansøges nu om godkendelse efter Husdyrbrugloven fra 2018 august 2018 til fri produktion på husdyrbrugets produktionsarealer inden for de ansøgte gulv- og dyretyper, herunder lovliggørelse af et mindre heste-, fåre- og hønsehold. På husdyrbruget er endvidere udvidet med et mobilt hønsehus med æglæggende høner, og der er etableret gårdbutik med salg af æg, honning mv. Der ansøges om mulighed for at opføre en lade til ægpakkeri, håndtering og opbevaring af honning samt opbevaring af diverse materialer, der ikke kan holde til at blive opbevaret i værkstedet, der er åbent forbundet med de eksisterende stalde.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af staldtegninger, opmålinger af enkelte produktionsarealer og nakkebomsarealer mv. d. 24. april 2025 samt oplysninger fra Martijn Damsteegt som står inde for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte. +

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen i Husdyrgodkendelse.dk foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner og specielt ikke for metan og lattergas. Med hensyn til CO₂-udledning fremlægges resultatet af Arlas klimatjek.

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Smedagervej 4, 6360 Tinglev. Husdyrbrugets lovligge dyrehold er et malkekvæghold med tilladelse til 363 malkekøer. På husdyrbruget er der endvidere mindre hold af fritgående høns i en mobil hytte samt får, heste og et æsel og der er etableret en lille hytte til gårdbutik med salg af æg og honning mv.

Ansøgningen er indsendt for at få lov til at udvide antallet af malkende køer fra de tilladte 363 køer til ca. 400 køer i eksisterende stalde samt lovliggøre opstilling af et hønsehus samt benyttelsen af 3 hestebokse. Efter udvidelse vil der være i alt 2.255 m² produktionsareal. Endvidere ønskes tilladelse til at have heste i hestebokse. Der forventes endvidere indkøbt et eller flere mobile huse til æglæggende høner.

Køerne går på Smedagervej 4 mens de malkes, hvorefter de flyttes til Bredevadvej 18. Køerne flyttes tilbage på Smedagervej 4 2 uger efter at de har fået kalve. Alt opdræt går også på andre husdyrbrug.

Der ansøges om mulighed for at opføre en lade til opbevaring af diverse materialer, pakning af æg, opbevaring af æg og emballage, håndtering og opbevaring af honning mv.

Landskabelige forhold mv.

Husdyrbruget ligger i Aabenraa Kommune mellem landsbyerne Terkelsbøl og Bredevad nordvest for Tinglev. Landskabet omkring husdyrbruget er fladt. Husdyrbruget ligger delvis afskærmet af beplantninger langs Smedagervej og Løgumklostervej samt ud til marken mod syd. Bygningssættet ligger samlet.

Husdyrbrugets bygninger og anlæg er primært opført i rødbrune, grønne og grå farver.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes. Lugtgeneafstandene er de afstande, et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzoner og sommerhusområder.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget sker via Smedagervej. Veje fejes efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på husdyrbruget. Alt dybstrøelse og gylle afsættes til biogasanlæg. Der modtages flydende afgasset biomasse retur fra biogasanlægget. Ansøgers bedrift står selv for udbringningen af husdyrgødningen med gyllevogn og nedfælder. Der er etableret en beholder til overfladevand fra ensilagepladser, så vandet udvandes med sprinkleranlæg.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne viser, at der er 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til både kategori 1 natur og kategori 2 natur.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder og overdrev samt visse moser og skove, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år som følge af udvidelsen. Til øvrige naturtyper er der ligeledes en maksimal merdeposition på 0,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. BAT overholdes uden brug af ammoniakreducerende teknologi.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen indeholder relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelsen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget må fortsætte med den nuværende produktionstilladelse, og at produktionsarealet til heste ikke må benyttes.

Da beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak overholdes, og der ikke er naboer i nær tilknytning af husdyrbruget, der kan blive generet af husdyrbrugets drift, er der ikke foretaget beregninger for alternative placeringer af hesteboksene eller ammoniakreducerende teknologier.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant, efterfølges emnerne af en vurdering af det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

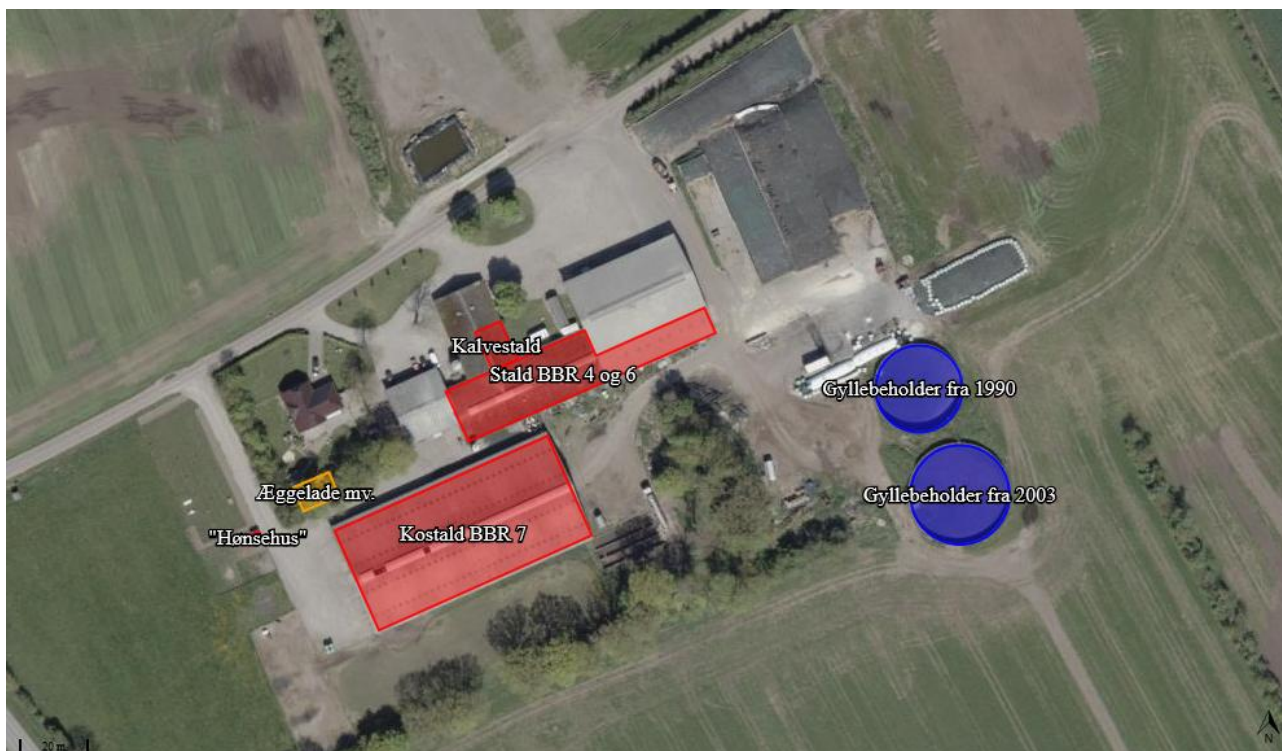
Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger samlet på sydsiden af Smedagervej, dog er brovægt og Daka-plads placeret på nordsiden af Smedagervej. Husdyrbruget drives som et konventionelt malkekvægsbrug. Den mobile hytte med fast bund og gødningsbånd til æglæggende høns flyttes rundt på de omkringliggende marker.

Bygninger mv. ses af figur 1 samt af bilag 1. Foder opbevares på nuværende tidspunkt på ensilagepladserne samt i wrapballer på marken eller på befæstet areal samt i råvarehuset. Maskinhuset BBR 8 er fuldstændig adskilt med fuld mur til tag op mod staldafsnittet Stald BBR 4 og 6.

Den nye lade skal benyttes til opbevaring af diverse materialer, pakning af æg, opbevaring af æg og emballage, håndtering og opbevaring af honning mv. På nuværende tidspunkt opbevares en del reservedele mv. i bygningen BBR 4, der er i åben sammenhæng med BBR 6, hvorfor der er en del støv og ammoniak i luften. En del af de opbevarede materialer ruste pga. ammoniakken i luften. Disse materialer ønskes flyttet til den nye lade.

De nye kørearealer rundt ved det nye råvarehus fra 2025 er asfalterede.

Det er muligt at der ønskes flere mobile hytter til æglæggende høns. Nye hønsehuse forventes at blive af samme størrelse og i samme grønne nuance, som det eksisterende mobile hønsehus fra Haugaarden ApS til op til 150 konventionelle høns. Det mobile hønsehus er på ca. 2,5 m x 4,5 m og ca. 3 m højt inklusiv trailer.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg mv.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne er opgjort ud fra staldtegninger samt oplysninger og skitser fra ansøger.

8 års drift og nudrift

8 års driften er produktionsarealerne som har været på husdyrbruget i overensstemmelse med § 12 miljøgodkendelsen fra 2014 og tillægget fra 2015. Nudriften er identisk med 8 års driften, bortset fra at et areal på 227 m² i Stald BBR 4 og 6 (tidligere kaldt ungdyrstald) har været ansøgt som dybstrøelse. I praksis har der været strøet op oven på spalterne og gyllekummen. Kommunen har vurderet, at arealet i 8 års drift skal vises med spalter, i nudrift med dybstrøelse og i ansøgt drift som "nyt" med spalter.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Kostald BBR 7	2419	Naturlig ventilation	3 m	(#739538) Målkøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	1783
Stald BBR 4 og 6	1105	Naturlig ventilation	3 m	(#780885) Målkøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	207
				(#739540) Målkøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	227
Sum						2217

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i 8 års drift

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Kostald BBR 7	2419	Naturlig ventilation	3 m	(#739537) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med fast gulv	0	1783
Stald BBR 4 og 6	1105	Naturlig ventilation	3 m	(#780886) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	207
				(#739539) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	227
Sum						2217

Tabel 2: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i nudrift

Ansøgt drift

I ansøgt drift ansøges om lovliggørelse af det stationære hønsehus samt hesteboksene med dybstrøelse, der er etableret den tidligere ungdyrstalds vestlige ende syd for opsamlingsområdet til malkekøerne. Endvidere ønskes flex så der må være alle typer kvæg i stald med fast gulv og stald med spalter samt alle typer kvæg, heste, får og geder i dybstrøelse. Det antages, at et æsel sidestilles med en hest.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Kostald BBR 7	2419	Naturlig ventilation	3 m	(#739514) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med fast gulv	0	1783
Stald BBR 4 og 6	1105	Naturlig ventilation	3 m	(#780887) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	32
				(#737868) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	207
				(#737866) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	227
"Hønsehus"	6	Naturlig ventilation	3 m	(#781126) Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	0	6
Sum						2255

Tabel 3: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift

Der fodres ikke i læskuret ud til Løgumklostervej, og der er heller ikke opsat vandkar eller tilsvarende i læskuret. Læskuret er flytbart og vil blive flyttet hver 12. uge eller hver 12. måned. Der er derfor ikke angivet produktionsarealer for læskuret. De mobile hønsehuse flyttes ca. en gang om ugen, så hønsene får adgang til friske græsarealer. En benyttet placering til det mobile hønsehus benyttes tidligst igen, når der er forløbet et år, fra arealet sidst har været i brug.

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 4.

Der er ingen møddingsplads på husdyrbruget. Dybstrøelse muges ud fra afsnit med dybstrøelse direkte til traktor og vogn, som kører dybstrøelsen til møddingspladsen på Bredevadvej 18, hvorfra biogasanlæg afhenter dybstrøelsen.

Alle stalde er med afløbssystem til gyllekanal/tværkanal og efterfølgende et bundfældningsbassin/slambassin. Det mobile hønsehus er med gødningsbånd og fast bund. Gødningsbåndet tømmes fra bagenden af huset en gang om ugen. Gødningen hældes i slambassinet, hvorfra det suges op og køres til biogasanlæg sammen med gyllen. Det lille hønsehus har fast bund og udmuges manuelt.

Slambassinet blev i sin tid etableret, så sand fra sengebåse kunne bundfældes, og skrubes op fra bassinet, så gyllebeholderen ikke blev fyldt op med sand.

Gylle afhentes af biogasanlægget fra slambassinet. Afgasset biomasse leveres retur i gyllebeholderne, som er blevet teltverdækkede i 2024. Teltverdækningen på gyllebeholderen fra 2003 er ikke benyttet til at leve op til BAT, og er derfor ikke indtastet som teknologi i ansøgningsskemaet. Teltugene er i grå pvc-duge har 20 graders hældning, og den højeste telttop er maks. 8 m over omkringliggende terræn.

Slambassinet blev opført af tidligere ejer i forbindelse med stalden BBR 7's opførelse i 2003, og har ind til nu stået uoverdækket, og kommunen har ført tilsyn utallige gange uden bemærkninger til anlægget. I forbindelse med ansøgningen har kommunen vurderet, at slambassinet er et opsamlingsanlæg, og derfor skal være udstyret med fast overdækning. Der er undersøgt forskellige mulige løsninger. Det er valgt at bygge siderne op i bloksten til en højde på 1-1,2 m over terræn og etablere tag med stålplader med hældning på ca. 1 grad mod syd, så vandet fra taget løber af til den omgivende terræn og nedsiver herfra. De østligste 3 m af bassinet bliver lukket med en presenning, som kan fjernes når slambassinet skal tømmes for sand. Presenningen fastholdes med stropper og spændebånd. Vandet fra presenningen løber i slambassinet

Der er etableret påfyldetragt i teltverdækningen på begge gyllebeholdere, som benyttes når tankvogne leverer afgasset gylle. Afhentning af gylle sker ved åbning af tømningssluge i teltugene. Det er bedriften selv, der står for udbringningen af afgasset biomasse fra husdyrbruget og alt afgasset biomasse nedfældes med gyllevogne og nedfælder med kapacitet til 28 m³ afgasset biomasse. Fyldning af gyllevogn sker med læsser med automatisk tilbageløb af skum mv. til gyllebeholder.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder fra 1990	Flydende				565
Gyllebeholder fra 2003	Flydende				737
Nudrift					
Gyllebeholder fra 1990	Flydende				565
Gyllebeholder fra 2003	Flydende				737
8 års drift					
Gyllebeholder fra 1990	Flydende				565
Gyllebeholder fra 2003	Flydende				737

Tabel 4: Oversigt over opbevaringsanlæg

Det samlede dyrehold forventes efter udvidelsen at blive på ca. 400 malkekøer af tung race, ca. 3 heste/æsel og forventet maks. 10 får. Køerne kælvnes på Bredevadvej 18 og flyttes til Smedagervej ca. 14 dage efter kælvning. Køerne afgødes på Bredevadvej 18. Opdræt går også på andre husdyrbrug.

Overfladevand fra ensilagepladserne ledes til opsamlingsbeholder, hvorfra det udsprinkles via stationært udsprinklingsanlæg. I perioder med vandmættet eller frossen jord, kan der kobles om, så vandet ledes ind i kanalen i Stald BBR 4 og 6 og videre til slambassin.

Fra produktionen er der ved fuld produktion beregnet en gødningsproduktion på ca. 13.600 m³ gylle mv. pr. år inklusiv regnvand fra vaskeplads, uoverdækket drivgang og slambassin. Der er/bliver indgået opbevaringsaftale for den mængde gylle/afgasset biomasse, der ikke kan opbevares på selve husdyrbruget.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens³ krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet opfyldes ved fuld produktion ved opbevaring i ejede og lejede gyllebeholdere. Der er fremsendt kapacitetsberegning til kommunen.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til det forventede dyrehold, samt at opbevaringskravet på minimum 9 måneders opbevaringskapacitet kan opfyldes. Opbevaringskravet på 9 måneder er et lovkrav og skal opfyldes, uanset hvilke vilkår der eventuelt stilles i miljøgodkendelsen.

3.1.3 Drift af anlægget

Driften af husdyrbruget varetages af ansøger og 5 medarbejdere. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først om der er plads i gyllebeholderen
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholderen uden teltoverdækning
- Der er sundhedsrådgivning med dyrlægebesøg en gang om ugen
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagting
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt i forbindelse med regnskabet
- Der gennemføres årlig kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør
- Serviceeftersyn på malkekarrusel og køletanke overholdes
- Slukningsudstyr udskiftes ved behov (har aftale Mortalin Agro brandsikring)
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften
- Der udarbejdes sprøjteplan og føres sprøjtejournal (maskinstation)

Husdyrbruget leverer mælk til Arla, og skal derfor leve op til Arlagårdens omfattende egenkontrolprogram med hensyn til sundhed, hygiejne og dyrevelfærd.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Som beskrevet omhandler ansøgningen etablering af en ny lade samt lovliggørelse af et opstillet skur til æglæggende høns (opsat ca. 2022/2023) og et læskur til heste samt et æsel. (opsat ca. 2021/2022) Hønsehuset er på ca. 2 m x 3 m og læskuret er på ca. 4 m x 7 m. Hønsehuset er maks. 2,2 m i kip og læskuret ca. 3 m. Læskuret er med åben side mod øst. Både hønsehuset og læskuret er etableret i grå stålplader. Hesteboksene er etableret i med stålinventar og fast gulv og afløb eventuel væske til gyllekanal. Der hvor boksene er etableret var der fra tidligere ejers tid etableret dybstrøelsesbokse til kvæg.

³ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning BEK nr 2243 af 29/11/2021

Den nye lade etableres i samme typer materialer og farver som stuehus og driftsbygninger, dvs. forventet med formur i rødbrune teglsten, trempel beklædt med antracitgrå fibercement, dog med tag i sorte bølgeplader.

Herudover etableres asfalterede kørearealer ved det nye råvarehus, i alt ca. 1.400 m² (se bilag 1). Der etableres afløbsriste og rørledning fra en del af arealerne til nedsivningsbassinet syd for råvarehuset.

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1. Der er ikke planlagt nedrivning eller fjernelse af eksisterende bygninger eller anlæg.

Der er fremsendt særskilt byggeansøgning for den nye lade.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har desuden malkekvæghold på Bredevadvej 18, 6372 Bylderup-Bov (CHR 49800) og kviehotel og hobbygedehold på Duborgvej 10, 6360 Tinglev (CHR 49837).

3.4 Husdyrbruget og det ansøgt beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Husdyrbruget ligger i Aabenraa Kommune mellem landsbyerne Terkelsbøl og Bredevad nordvest for Tinglev. Landskabet omkring husdyrbruget er et typisk intensivt landbrugslandskab med få naturelementer ud over enge og vandhuller, med spredt bebyggelse og marker med læhegn. Geologiske ligger husdyrbruget i et hedeslette dødislandskab.

Husdyrbruget ligger delvis afskærmet af beplantninger langs Smedagervej og Løgumklostervej samt ud til marken mod syd. Bygningssættet ligger samlet, dog ligger en brovægt og Dakapladsen på nordsiden af Smedagervej. Dakapladsen er afskærmet ved en mindre jordvold samt læhegn.

Husdyrbrugets bygninger og anlæg er primært opført i rødbrune, grønne og grå farver og er opført i mursten, metalplader, betonelementer, fibercementplader og tegl. Mælketanken er i grå rustfri stål. Den nye lade etableres ca. 7,5 m nord for det nordvestligste hjørne på Kostald BBR 8.

Det stationære hønsehus, der lovliggøres med ansøgningen, er opført i grå stålplader (opsat omkring 2023) og inden for 20 m til Kostald BBR 8. Læskuret er opsat ud til Løgumklostervej ca. 90 m vest for Kostald BBR 7.

Ifølge Plandata.dk ligger husdyrbruget i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. I forhold til landskabelige udpegninger ligger husdyrbruget uden for udpegningerne Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskaber, Særligt værdifuldt landbrugsområde, Værdifulde geologiske områder og Kystnærhedszonen.

Husdyrbruget ligger desuden uden for nuværende og kommende flyvekorridorer for kampfly til og fra Flyvestation Skrydstrup.

Ensilagepladsernes sideelementer og gyllebeholderne er opført i grå betonelementer og teltoverdækningerne er grå pvc-duge med 20 graders hældning med top i ca. 8 m højde over omgivende terræn. De højeste bygninger/anlæg på husdyrbruget er Kostald BBR 7 og råvarehuset, som er ca. 10-11 m i kip.

Vurdering af landskabelige forhold

Som beskrevet ligger husdyrbruget uden for alle landskabelige udpegninger. Det vurderes derfor, at etablering af en ny lade og lovliggørelse af et hønsehus i tilknytning til eksisterende byggeri ikke vil påvirke opfattelsen af landskabet negativt. Husdyrbruget vil fortsat fremstå som en samlet enhed.

Det mobile hønsehus er af begrænset størrelse og flyttes rutinemæssigt rundt på græsmarker tæt på husdyrbrugets øvrige bygningssæt. Selv hvis der investeres i flere mobile huse, vil disse ikke syne markante i landskabet. Med de landskabelige udpegninger i området, vurderes det, at der ikke er behov for at stille vilkår om, hvor husene må placeres. Folde skal jf. lovkrav placeres minimum 50 m fra nabobeboelser.

3.4.2 Kulturarv

Husdyrbruget ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer.

Der er ikke registreret fund eller fortidsminder i umiddelbar nærhed til husdyrbrugets stalde og anlæg.

Figur 2: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/. Den gule cirkel markerer adressen.

I forhold til arkitektonisk arv så skal der ikke ske nedrivning af bygninger, og der ligger ingen fredede bygninger eller bevaringsværdige bygninger med høj bevaringsværdi, som vil have indkig til husdyrbruget, eller som vil skæmmes af husdyrbrugets udvidelse. Husdyrbruget ligger ligeledes uden for Kirkebyggelinje, Kulturhistorisk bevaringsværdier og Værdifulde Kulturmiljøer.

Vurdering af kulturarv

Da den nye lade, hønsehusene mv. ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer og kulturudpegninger og der ikke er registreret fund i husdyrbrugets umiddelbare nærhed, vurderes det, at husdyrbruget ikke vil kunne påvirke registrerede fortidsminder eller kulturudpegninger negativt.

Uanset dette skal der i forbindelse med gravearbejde være fokus på at stoppe udgravningen og tilkalde Haderslev Museum, hvis der stødes på noget, der kunne være et fortidsminde.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i efterfølgende afsnit, overholdes de fleste afstandskrav.

Vurdering af materielle goder

Med knap 200 m fra nærmeste fast placerede stald (hønsehuset, der lovliggøres), gødnings- eller ensilage-opbevaringsanlæg til nærmeste nabobeboelse på Nystadvej 140 vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 7 overholdes for alle etaper, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

I tabellen herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Nærmeste vandhul - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	609
Staldbygning	Stald BBR 4 og 6	483
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1990	427

Nærmeste vandløb - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	897
Staldbygning	Stald BBR 4 og 6	771
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1990	713

Nærmeste naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	313
Staldbygning	Stald BBR 4 og 6	187
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1990	128

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	4162
Staldbygning	"Hørsehus"	4145
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2003	4333

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	211
Staldbygning	"Hørsehus"	196
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1990	393

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	278
Staldbygning	"Hørsehus"	262
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2003	415

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	4061
Staldbygning	"Hørsehus"	4044
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2003	4237

Smedagervej - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	45
Staldbygning	"Hørsehus"	48
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1990	215

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Æggelade mv.	20
Staldbygning	Stald BBR 4 og 6	32
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1990	164

Tabel 5: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1

Afstandskravene fra stalde og gyllebeholdere til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej samt beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning og nærmeste nabobeboelse er på 50 m. Herudover er der et afstandskrav på 100 m fra gyllebeholdere til åbne vandløb og søer større end 100 m². Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald, lager eller indtegnet anden bygning i forhold til de forskellige udpegninger (markører). Markørerne er udpeget så de ligger tættest muligt på den nye lade og de nye produktionsarealer (det stationære hønsehus og hesteboksene i Stald BBR 4 og 6).

På kortudsnittet på figur 3 er vist nærmeste vandhul, naboskel, nabobeboelse, ikke almene vandboring, offentlige vej og beboelsen på husdyrbruget. Nærmeste vandløb, levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Figur 3: Kortudsnit over de nærmeste afstandsmarkører

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

Husdyrbruget ligger uden for strand-, sø- og åbeskyttelseslinjer, skov- og kirkebyggelinjer, beskyttede sten- og jorddiger samt kystnærhedszonen.

Vurdering af afstandskrav og bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Som det fremgår af ovenstående, overholdes alle Husdyrbruglovens afstandskrav. Der er derfor ikke behov for nærmere vurdering.

3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)

Alle stalde, kanaler, slambassin, gyllebeholdere, ensilagepladser og rørledninger i forbindelse hermed samt beholder til overfladevand fra ensilagepladser er udført i tætte og stabile materialer.

Der er ingen V1 eller V2 kortlagte arealer på husdyrbruget og ansøger har ikke kendskab til, at der skulle være sket forureninger på husdyrbruget.

Husdyrbruget ligger uden for råstofgraveområde jf. Råstofplan 2020 fra Region SydDanmark.

Vurdering

Da kanaler, slambassin, gyllebeholdere, ensilagepladser og rørledninger i forbindelse hermed samt beholdere til overfladevand fra ensilagepladser er og bliver udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ved normal drift ikke kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter. Forøgelse i ammoniakemissionen skyldes lovliggørelsen af den stationære hønsestald og hesteboksene.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 6.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3535,4	407,8	3943,2
Nudrift	3426,2	520,9	3947,1
8 års-drift	3498,9	520,9	4019,8

Tabel 6: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 7. Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af figur 4 og 5, og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 8.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL4 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

⁴ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024

	1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«, 2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	

* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m

Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m

Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m

Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m

Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m

Tabel 7: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Kommunen har tilføjet 3 ekstra naturpunkter.

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
§ 3 eng	Kategori 3	Sagsbehandler	0	Bn	-0,1	-0,1	2,0
Mose NØ	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,1
Skov NV	Kategori 3	Sagsbehandler	0	S	0,0	0,0	0,2
Sø mod nordvest - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,5
Overdrev i fuglebeskyttelsesområde	Kategori 1	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Eng mod østsydøst - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Kategori 3 skov	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2
Nærmeste eng - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	-0,1	-0,1	1,9
Habitatnatur i Uge skov	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,0
Overdrev ved Sottrupmark sydvest for Bredevad	Kategori 2	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,0
Nærmste mose nordvest for Terkelsbøl	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,0	0,0	0,2

Tabel 8: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder

Kategori 1 natur

Det nærmeste kategori 1 naturområde er et surt overdrev, der ligger i habitatområdet Bolderslev Skov og Uge Skov ca. 12 km østnordøst for husdyrbruget (se figur 5). Da der er mere end 4 km til nærmeste kategori 1 natur, er der ikke brugt tid på at vurdere, om der er andre husdyrbrug der påvirker kategori 1 naturen, idet Husdyrgodkendelse.dk altid beregner en deposition til punkter længere væk end 4 km til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav på 0,2-0,7 kg N/ha/år til kategori 1 natur er således overholdt.

Kategori 2 natur

Der er udpeget det nærmeste kategori 2 naturareal, som i følge Husdyrgodkendelse.dk er et overdrev ca. 2,5 km vestnordvest for husdyrbruget. Totaldepositionen er beregnet til 0,0 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

Det nærmeste kategori 3 naturområde er en mose/ en kategori 3 skov (tilgroet lysåbent) ved Terkelsbøl mose ca. 1,5 km østsydøst husdyrbruget.

Ud over de ovenfor beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder, som er nogle enge og en søer/vandhul.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at den maksimale merdeposition til disse naturpunkter er på 0,0 kg N/ha/år. Det skrappeste krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabellen herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser (kg N ha⁻¹ år⁻¹) for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2022

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	6-20 ¹	sure overdrev 6-10, kalkholdige overdrev 10-20, Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation 5-15.
Klit	5-20	grå klit grønsværklit, indlandsklit og fugtige klitlavninger 5-15, klithede 10-15, øvrig klit 10-20
Hede	5-15	Afhænger af kvælstoffjernelse med naturpleje
Fersk eng	15-25 ^{1,2}	
Strandeng	10-20 ^{1,2}	
Mose og kær	5-25	højmoser og nedbrudte højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-15, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-15	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld 10-20
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland, hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugs-mæssig. Dette vil primært gælde engarealer, og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 9: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁵.

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2021-2023 er, for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i, på 14,5 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til miljøgodkendelse (2020-

⁵ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf

2022)" i Danmarks Miljøportal. Endvidere skal husdyrbrugets beregnede totaldeposition lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Da Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1, 2 og 3 natur overholdes, og der ikke sker merdeposition til kategori 3 natur eller andre naturområder, vurderes ammoniakdepositionen ikke at kunne påvirke områderne væsentligt negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

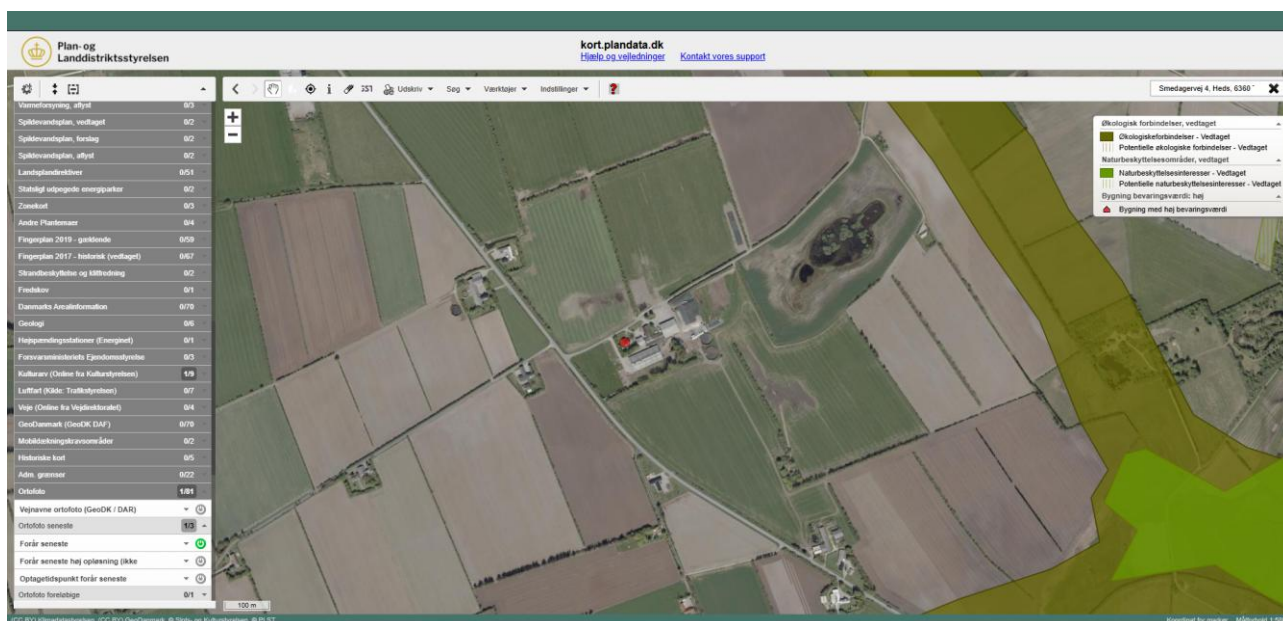
FN definerer biodiversitet som: "*Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer.*" Med andre ord er biodiversitet alt liv på jordkloden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående afsnit. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Der nedlægges ikke naturområder eller fjernes større beplantninger. De arealer, der inddrages til ny lade og asfalteret plads, er i dag have, eksisterende køreareal eller areal, der ikke benyttes til noget andet end restareal mellem bygningerne. Hønsehuset er opsat på et markareal i umiddelbar tilknytning til kørearealet ud for vestenden af Kostald BBR 7. Der bliver behov for at fjerne enkelte træer og buske i haveanlægget, der hvor den nye lade placeres. Beplantningen er plantet omkring 1990'erne.

Husdyrbruget ligger uden for områder, der er udpeget til økologiske forbindelse eller naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle sådanne områder. De nærmeste områder med økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 6: Udpegninger af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fra Plandata.dk

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁷. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Pipistrellflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

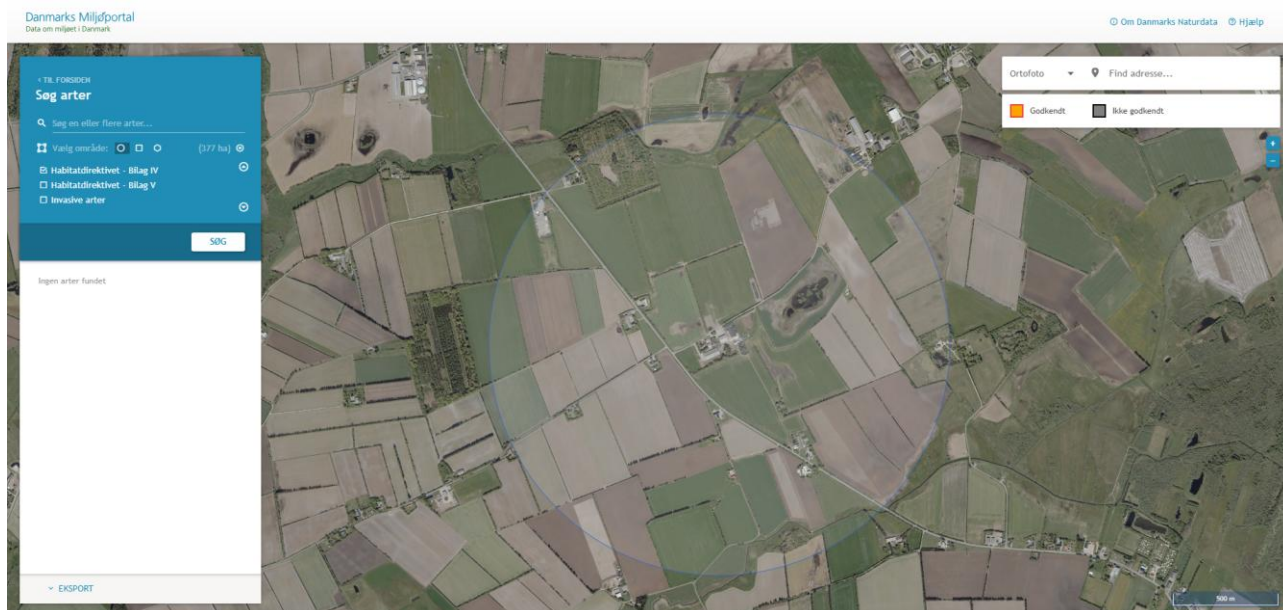
Tabel 10: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal⁸ over registrerede bilag IV-arter, er der ikke registreret bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

⁶ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁷ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/Sr50.pdf>

⁸ <https://naturdata.miljoportal.dk/>

Figur 7: Kortudsnit fra Danmarks Miljøportal over arter

De potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området, er som beskrevet i tabel 10 tre flagermusarter, markfirben og to paddearter.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskul og overvintringssteder for flagermus.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskrån timer, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Der ligger ingen sådanne områder klos op ad husdyrbruget.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder. Det kunne fx være søen i engen øst for husdyrbruget.

Samlet vurdering

Ud fra den betragtning at en merdeposition på 1,0 kg N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af almindelige § 3 naturområder, vurderes det, at en merdepositionen på 0,0 kg N/ha/år til de nærmeste kategori 3 arealer ikke vil kunne udgøre en negativ påvirkning af naturområderne som yngle- og levesteder. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. Den umiddelbart største trussel vil være tilgroning af lysåbne arealer.

De træer i haveanlægget, der skal fældes for at give plads til den nye lade, er ca. 35-40 år gamle og ligger i direkte tilknytning til arealer, hvor der foregår daglige aktiviteter. Der er aldrig set flagermus i træerne, og ingen af træerne er hule.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder som fx skove og andre naturarealer, vandløb mv., samt da der ikke fjernes større eller ældre beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning, samt anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b)

Nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skemaet i Husdyrgodkendelse.dk og ses af figur 8.

Nærmeste enkelt beboelser uden landbrugspligt er Nystadvej 140 og Løgumklostervej 21 og 26. Beboelserne på Bredevadvej 23 og Tærkelsbøl Bygade 66 udløser begge samlet bebyggelse, idet der inden for 200 m af beboelserne ligger mere end 6 andre beboelser uden landbrugspligt. Nærmeste byzonegrænse er grænsen til Bylderup-Bov. Nærmeste sommerhusområde er ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end nærmeste byzone. Ligeledes er nærmeste relevante lokalplanlagte område, der udløser samme krav som samlet bebyggelse, ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end de udpegede samlede bebyggelser. Kommunen har tilføjet yderligere punkter for samlet bebyggelse ved Tærkelsbøl.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkeltbeboelse eller 300 m fra den nærmeste byzone (vurderet ud fra oplysninger i Landbrugsstyrelsens kort over jordbrugsanalyser)⁹. Det vurderes, at der er kumulation med et andet husdyrbrug (ansøgers eget husdyrbrug på Bredevadvej 18) i forhold til den samlede bebyggelse udløst af Bredevadvej 23, idet beboelsen ligger lige knap 300 m fra centrum af Bredevadvej 18.

Figur 8: Nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzone

⁹ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Løgumklostervej 21	0	FMK	83,6	83,6	296,7	Ja	▼
 Løgumklostervej 26	0	FMK	83,6	83,6	388,2	Ja	▼
 Nystadvej 140	0	FMK	83,6	83,6	268,4	Ja	▼
 Bredevadvej 23	1	NY	176,9	194,6	1987,2	Ja	▼
 Lokalplan	0	NY	176,9	176,9	2113,4	Ja	▼
 Lokalplan Ø	1	NY	176,9	194,6	2359,4	Ja	▼
 Terkelsbøl Bygade 63	0	NY	176,9	176,9	2061,5	Ja	▼
 Terkelsbøl Bygade 66	0	NY	176,9	176,9	2071,8	Ja	▼
 Lendemark, Bylderup	0	FMK	264,3	264,3	3575,9	Ja	▼

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone

Konsekvenszone: 324 m

Tabel 11: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone mv.

Lugtberegningerne viser, at alle lugtgeneafstande overholdes.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra ensilage og fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse især i forbindelse med omrøring og pumpning. Teltoverdækninger vil formodentlig mindske lugt fra gyllebeholdere. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene. Lugt fra fx gyllebeholdere og ensilagepladser indgår ikke i lugtberegningerne i Husdyrgodkendelse.dk.

Med ca. 200 m fra nærmeste stald (det stationære hønsehus) til nabobeboelsen på Nystadvej 140, vurderes lugt ikke at kunne være generende for nabobeboelserne.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgeneafstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboer mv.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Varme fra mælkekølingen genbruges til opvarmning af brugsvand samt opvarmning af stuehuset. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Nærmeste nabobeboelse på Nystadvej 140 ligger ca. 200 m fra nærmeste stationære stald og ca. 190 m fra nærmeste vejoverkørsel til husdyrbruget. Der er således god afstand til nabobeboelsen. Trods dette er det en god ide at have fokus på, om der kan komme gener fra aktiviteterne på husdyrbruget, samt at minimere disse.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener fra husdyrbruget vil være støjgener i forbindelse med stakning af ensilage, fodring, malkning (kompressorer og malkeanlæg), læsning af tankbiler, pumpning af afgasset biomasse i forbindelse med udbringning af husdyrgødning, blanding af foder, tipning af foder i råvarehuset samt transport af dyr, foder, halm, mælk og gylle mv. Tankbiler og gyllevogne er med indbyggede pumpesystemer/læssekraner, som er meget lidt støjende.

Foder blandes ved råvarehuset i tidsrummet ca. 4-10 om morgenen. Malkning foregår i en malkekarrusel tre gange om dagen i perioderne 4-8, 12-16 og 19.30-23. malkestalden er en isoleret bygning.

Der er ingen naboer, der ligger tæt på overkørsler til husdyrbruget, hvor der foregår transporter af dyr, mælk, husdyrgødning og foder mv.

Støjklilder fremgår af bilag 1.

Vurdering

Med en afstand på ca. 190-200 m fra nærmeste vejoverkørsel, stationære stald mv. på husdyrbrug til nærmeste nabobeboelse, vurderes støj, herunder lavfrekvent støj, at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

Vurdering af støj i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.2 og 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Der sker ingen væsentlige ændringer i kilderne til rystelser og vibrationer fra husdyrbruget med den ansøgte udvidelse af dyreholdet. Kilder kan fx være gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage), malkeanlæg samt andre maskiner.

Vurdering

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klos op ad anlæggene.

Vurdering af rystelser i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Støv vil primært forekomme i forbindelse med transporter samt markarbejde i tørre perioder, hvor jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet/skrabet vejarealer efter kørsel, når der er behov for det.

Ensilage lægges på ensilagepladserne og overdækkes med fiberdug og plast. Foder tippes i råvarehuset.

Vurdering

Med husdyrbrugets indretning og afstanden til nærmeste nabobeboelser og når der rengøres veje ved behov, vurderes støv at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, hverken på nuværende tidspunkt eller efter udvidelsen/ændringerne.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Placering af udvendig belysning fremgår af bilag 1. Alle lamper mv. er lamper, der kun oplyser nærområdet. Belysningen er en blanding af almindelig tænd/sluk belysning, samt belysning der er sensor og timerstyret. Der er vågelys i kostalden om natten.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, stakning af afgrøder på ensilagepladser og kørsel med husdyrgødning vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på ved mælketank, stalde, råvarehus, fodersiloer, ensilagepladser, slambassin og gyllebeholdere.

Vurdering

Med placeringen af den udvendige belysning, den etablerede beplantning, afstand til veje og naboejendomme vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Fluelarver bekæmpes ved hyppig udmugning ved får og høns. Ved behov vandes med Neporex eller tilsvarende middel. Generelt er der ikke problemer med store forekomster af fluer.

Rotter bekæmpes via privat ordning (pt Nomus). Der er pt. opsat ca. 24 klapfælder/giftkasser rundt omkring på husdyrbruget.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transport i forbindelse med husdyrbruget sker via Smedagervej.

Tunge transporter sker primært i dagtimerne. Dog vil der i forbindelse med biogasanlæggets afhentning af gylle, udbringning af afgasset biomasse og indkørsel af græs og majs køres uden for dette tidsrum for at få færrest muligt kørselsdage. Endvidere bestemmer Arla selv tidspunktet for afhentning af mælk, hvorfor afhentning af mælk også kan ske i nattetimerne.

Herudover er der kørsel med personbiler (medarbejdere, dyrlæge, kontrollanter mv.). Antallet af personbiltransporter i forbindelse med husdyrbruget skønnes at være ca. 10 gange dagligt.

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift og ansøgt drift antal/år
Afhentning af mælk (tankbil, kapacitet til 36 ton)	ca. 183
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 12
Dyr til slagteri (lastbil)	ca. 52

Indkørsel af foder fra foderstofforretning (lastbil, kapacitet til ca. 36 ton)	ca. 15
Diverse sækkevarer (lastbil)	ca. 52
Indkørsel af græs (traktor og vogn, kapacitet ca. 20-25 ton pr. læs)	ca. 300
Transporter af græs og majs mellem Bredevadvej 18 og Smedagervej 4 (traktor og vogn, kapacitet ca. 20 m ³ eller 40 m ³)	ca. 2190
Indkørsel af halm fra markstak (kapacitet 24 bigballe pr. læs)	ca. 42
Transport af dybstrøelse til møddingsplads på Bredevadvej (traktor og vogn, kapacitet til 20 ton)	ca. 12
Transporter af gylle /afgasset biomasse til/fra biogasanlæg (tankbil, kapacitet til ca. 38 ton)	ca. 358
Udkørsel af afgasset biomasse fra gyllebeholdere (traktor og gyllevogn, kapacitet til ca. 28 ton)	ca. 266
Dieselolie (lastbil)	ca. 52
Afhentning af erhvervsaffald + dagrenovation (lastbil)	ca. 26 + 26
I alt	ca. 3.586

Tabel 12: Skønnede antal transporter i nudrift og ansøgt drift

Kørsel med græs sker over ca. 10 dage i perioden ca. midt maj til midt oktober. Græs opbevares på ensilagepladserne på Smedagervej 4 og majs opbevares på Bredevadvej ligeledes på ensilagepladser.

Grunden til, at der opbevares græs på Smedagervej 4 og majs på Bredevadvej 18, er for kun at have en stak med henholdsvis græs og majs åben ad gangen af hensyn til foderets kvalitet. Ved at holde stakkene lukkede samt udtagning med rene snitflader undgås iltning, og risikoen for varmedannelse i stakkene minimeres dermed. Varmedannelse skyldes svampe- og bakterievækst, som øges ved iltningen. Svampene og bakterierne har en negativ effekt på ensilagens foderværdi.

Transporter af gylle og dybstrøelse er beregnet ud fra normtalsproduktion af gylle.

Der er ikke lavet opgørelse af transporter ved de tilladte 363 malkekøer. Med 3.586 transporter ved fuld produktion vil det forholdsmæssigt svare til, at der har været ca. 3.225 transporter i tilladt drift.

Vurdering

En forøgelse af antal tunge transporter med ca. 10 % vurderes at være en naturlig forøgelse af antallet af transporter med den ansøgte udvidelse/ændring. Antallet stiger primært som følge af udvidelsen af antal køer.

Transporterne på offentlige veje vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der i følge Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transporter.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr opbevares på betonspalter bag en mindre jordvold på nordsiden af Smedagervej. Døde dyr overdækkes med en kadaverkap. Døde dyr tilmeldes til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag. Daka genanvender døde dyr til at fremstille bl.a. biobrændstof og biodiesel.

Vurdering

Pga. pladsens placering kan ingen naboer eller forbigående blive generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativ.

Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender som brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører og modtageanlæg. Der sker ingen ændringer i affaldstyper med det ansøgte.

Olieskift mv. på maskiner foretages af Hans Holm Maskinforretning ved serviceeftersyn på husdyrbruget eller på maskinforretningens værksted. Spildolie og brændstoffiltre tages med ved service på husdyrbruget. Der opbevares derfor normalt ikke affald i form af spildolie, olie- brændstoffiltre eller blyakkumulatorer på husdyrbruget.

Der er normalt intet medicinaffald, da der kun benyttes afmålte doseringer.

Affaldstype	Opbevaringssted	Transportør	Modtageanlæg
Olie- og kemikalieaffald:			
Spraydåser	I værksted i bygningen BBR 4	Transporterer selv	Genbrugsplads
Kanyler i særlig beholder	I værksted i bygningen BBR 4	Dyrlæge tager med	Kendes ikke
Fast affald:			
LED-rør	I værksted i bygningen BBR 4	Transporterer selv	Genbrugsplads
Jern og metal	Samles på Bredevad Byvej 3	Produkthandler (varierer)	Kendes ikke
Overdækningsplast og plastsække	I container ved ensilageplads	Sejr og Sønnichsen A/S	Kendes ikke
Diverse brændbart, herunder tom medicinemballage	2 x 800 l containere i maskinhuset BBR 8 samt i værksted i bygningen BBR 4	Sejr og Sønnichsen A/S	Kendes ikke
Rent pap og papir	Samles i maskinhuset	Transporterer selv	Genbrugsplads
Madaffald, glas, tekstilaffald og mad- og drikkevandskartoner	Kommes i dagrenovationens genbrugsfraktioner	Arwos	Kendes ikke

Tabel 13: Affaldshåndtering og mængder

Den benyttede genbrugsplads er Arwos Genbrugsplads Kobro.

Døde dyr er beskrevet under punkt 3.9.1.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Aabenraa Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

På husdyrbruget er opstillet to dieselolietanke i stål. En 5.900 l tank fra 1999 og en 1.200 l tank fra 2017 på 1.800 l begge opstillet i værkstedet i bygningen BBR 4.

Olietankene står hævet på ben på befæstet areal. Der er ingen afløbsriste til overfladevand i nærheden af tankene.

Som tidligere beskrevet opbevares ingen bekæmpelsesmidler til brug i marken på husdyrbruget, idet det er en maskinstation, der står for behandlingerne med bekæmpelsesmidler.

Rengøringsmidler til rengøring af malkestald og mælketanke mv. står i malkestalden. Det maksimale oplag af vaskemidler er på ca. 400 l.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke er risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget har en beredskabsplan, hvor der er instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres.

3.9.4 Råvarer (B7)

Foder til kvæg består af hjemmeavlet grovfoder, hovedsageligt majs og græs og derudover indkøbt foder. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturerne behov for næringsstoffer.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagtekalv og slagteko). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelaster også koen.

Mælkeproducenter er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Ensilage opbevares på ensilagepladserne og soja, rapskager, majsmeal, byg, vitaminer og mineraler opbevares i planlagre samt sække i råvarehuset. Wrapballe opbevares plastikemballeret i stakke i marken. Kun hvis ikke alt ensilagen kan være på ensilagepladserne, vil der blive opbevaret ensilage i markstak.

Der er ikke mulighed for at anvende fodringsteknikker som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen, idet fodringsteknikkerne ikke længere fremgår af Miljøstyrelsens Teknologiliste. Der bør derfor ikke stilles vilkår om dokumentation af foderplaner og lignende. Husdyrbruget vil dog også fremadrettet udarbejde og følge foderplaner.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.9.6.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes, at der anvendes BAT med hensyn til fodring.

3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)

På husdyrbruget anvendes der primært elektricitet til malkning, nedkøling af mælk, belysning, skrabeanlæg, ventilatorer, pumpning af gylle og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i beboelsen. Diesel benyttes til traktorer mv.

Staldene og de øvrige driftsbygninger opvarmes ikke. Stuehuset opvarmes vha. genvundet varme fra mælkekølingen.

Energiforbruget er skønnet af ansøger.

Type	Skønnet forbrug i nudrift og ansøgt drift
El	ca. 200.000 kWh
Dieselolie	ca. 160.000 l
Ad Blue	ca. 10.000 l

Tabel 14: Energiforbrug

Der er frekvensstyrede vakuum- og mælkepumper i forbindelse med malkekarrusellen og der er etableret LED-belysning på hele husdyrbruget.

Der føres ikke løbende journal over energiforbruget. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elseskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 670 kWh pr. årsko (malkning med malkekarrusel) dog med mulighed for store variationer. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 268.000 kWh ved 400 køer, mens det forventede elforbrug er skønnet til ca. 200.000 kWh. Det forventede elforbruget ligger således under normen.

Med genvinding af varme fra mælkekøling, frekvensstyrede vakuumpumper i forbindelse med malkeanlæg og LED-belysning vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med drikkevandsinteresser (almindelige – ikke særlige) men uden for oplande til indvindingsområder eller nitrat- og sprøjtemiddelfølsomme områder.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg og maskiner samt sanitære forhold og forbrug i boligen. Vand kommer fra Ravsted Vandværk.

Vandforbrug er skønnet ud fra kvartalsforbrug i 1. kvartal 2025:

Type	Skønnet forbrug i ansøgt drift
Drikkevand og vaskevand i malkestald samt til beboelse mv.	ca. 13.200 m ³

Tabel 15: Vandforbrug

Af vandbesparende foranstaltninger er der drikkekar og drikkekopper til dyrene, og der benyttes højtryksrensere til vask af maskiner mv.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er vandforbruget pr. ko af stor race på ca. 33 m³. Med forventet maks. 400 årskøer beregnes normforbruget til ca. 13.200 m³.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Vurdering

Som beskrevet forventes vandforbruget på husdyrbruget at svare til normtalsberegningen.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet kan der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

Stalde, kanaler, slambassin, gyllebeholdere, ensilagepladser og rørledninger i forbindelse hermed samt beholder til overfladevand fra ensilagepladser er udført i tætte og stabile materialer. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

3.9.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 2.

Der sker ingen afledning af vand til vandløbssystemer. Det er som beskrevet etableret et sprinklingsanlæg, så overfladevand fra opsamlingsbeholderen til overfladevand fra ensilagepladserne udvandes.

Spildevand fra beboelsen og toilet mv. i bygningen BBR 4 ledes til septiktanke og videre til nedsivningsanlæg.

Vask af maskiner mv. sker med højtryksrenser med rent vand på vaskepladsen mellem staldene og vandet ledes sammen med overfladevand via kanal til slambassinet.

Der anvendes udelukkende godkendte sæbemidler ved vask af malkestald mv. Der er redegjort for mængder af spildevand og overfladevand til gyllebeholdere i kapacitetsberegningen (se punkt 3.1.2).

Overfladevand fra de ældste bygninger nedsives direkte. Tagvandet fra BBR 5 og 8 samt råvarehuset fra 2025 ledes til et nedsivningsbassin syd for råvarehuset. Overfladevand fra en del af den nye asfalterede plads ledes ligeledes til nedsivningsbassinet.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget ikke kan påvirke vandmiljøet negativt, idet der udelukkende nedsives rent tagvand samt vand fra ny asfaltplads, hvor der ikke foregår forurenende aktiviteter.

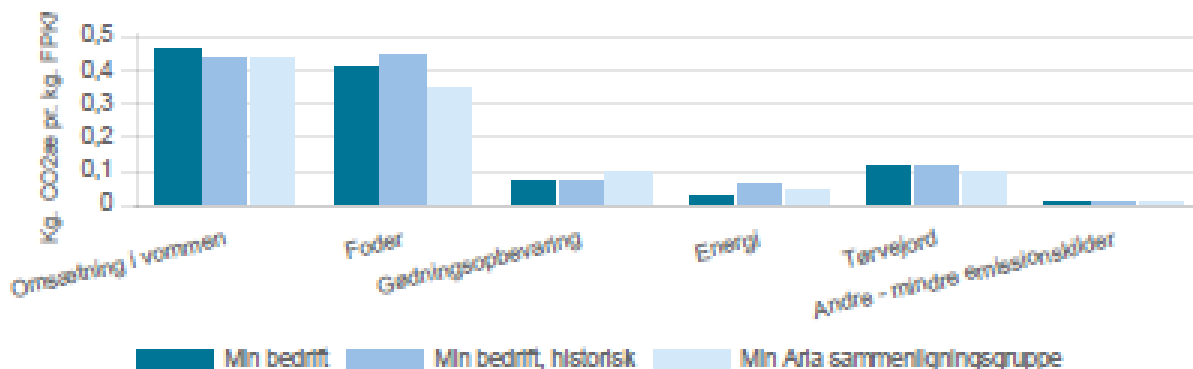
3.10 Klima (F4, F5f)

Mælkeproduktionen bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder der bidrager til metanudskillelsen, og staldgødningen der bidrager til lattergas- og metanudskillelsen, mens CO₂-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Husdyrbruget leverer mælk til Arla Foods og bliver derfor tilskyndet til at arbejde på at reducere husdyrbrugets CO₂-aftryk. Det er Arlas Foods overordnede mål at reducere CO₂-udledningen med 30 procent inden 2030 og blive CO₂ neutral i 2050. Arla har lavet en ordning, så landmænd, der indrapporterer data via Arlas klimatjekværktøj, modtager et ekstra beløb pr. leveret liter mælk. De områder, der måles med klimatjekket, er antal dyr, fodersammensætning, produktion af afgrøder, anvendelse af gødning, håndtering af husdyrgødning, anlæg på gårdens område, forbrug af elektricitet, brændstof og vedvarende energi.

Med den nuværende udvikling falder CO₂-udledningen i gennemsnit med ca. 1 % om året for malkekvægsbesætninger. Det er Arla Foods mål, at andelshaverne skal øge reduktionen til ca. 3 % om året.

Herunder ses uddrag fra klimatjekket.

Figur 9: Uddrag fra Arla Klimatjek. Detaljeret CO₂ aftryk for bedriften

Arla er endvidere i gang med at se på muligheden for at mindske udledningen af metan. Arla har sammen med Aarhus Universitets Center for Cirkulær Bioøkonomi oprettet et professorat og et 5-årigt projekt, der skal undersøge muligheden for at reducere klima- og miljøpåvirkningen fra mælkeproduktionen, ved i langt højere grad at udnytte lokalt producerede biomasser og at se på nye måder at sammensætte foderblandingerne.

Jo mere af husdyrgødningen der køres til biogasanlæg til afgangning, des færre klimagasser udleder husdyrbruget i forhold til et tilsvarende husdyrbrug, der ikke leverer husdyrgødning til afgangning i biogasanlæg¹⁰.

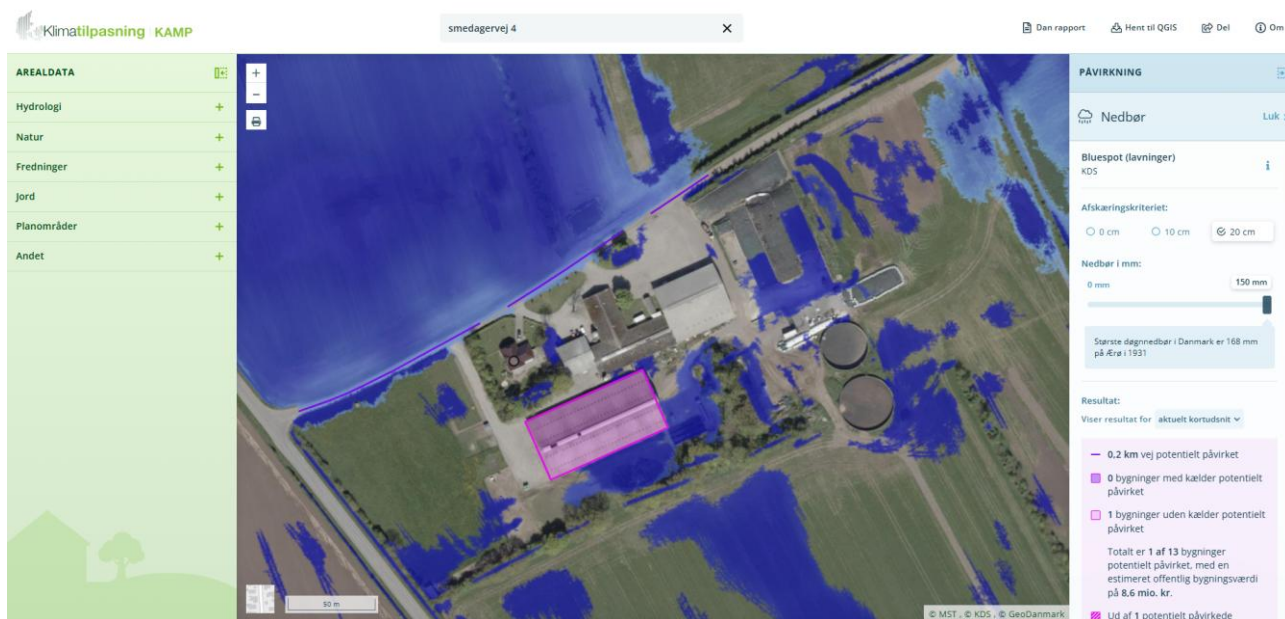
I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget. Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning i forbindelse med vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

Nedbør

Af figur 10 herunder fremgår, hvilke bygninger der potentielt kan blive påvirket ved værste tænkelige nedbørsmængde. Over de seneste 10 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 944 mm om året for Aabenraa Kommune.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

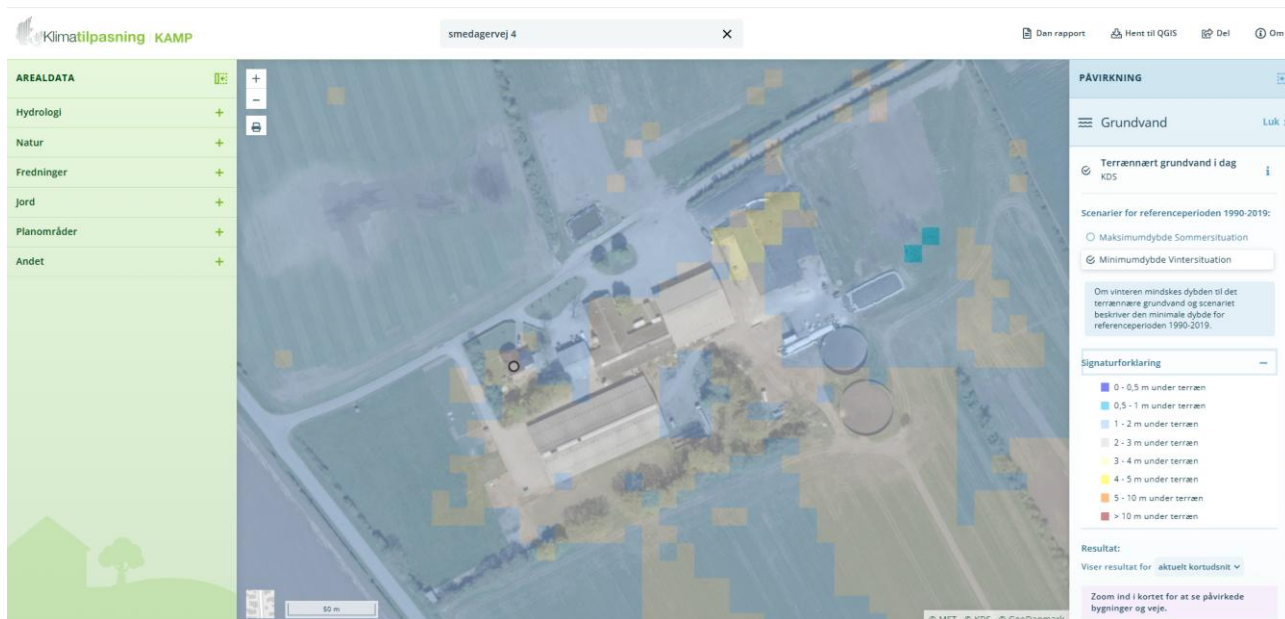
¹⁰ <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoeagsbiogasanlaeg/biogas-mke>

Figur 10: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Grundvand

Af figur 11 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står med en højde på ca. 0,5-3 meter under terræn i vintersæsonen. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholdere. Da gyllebeholderne aldrig står tomme i vinterperioden, er høj grundvandsstand ikke et problem.

Figur 11: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Vandløb og hav

Husdyrbruget ligger uden for et område, der påvirkes af oversvømmelser fra vandløb eller havandsstigning.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem deltagelse i Arlas Klimatjek får et redskab, som gør det mere synligt, hvor der kan sættes ind i forhold til at forbedre husdyrbrugets CO₂-udledning. CO₂-udledningen forventes derfor at falde i de kommende år. I forvejen er klimabelastningen reduceret betragteligt ved afgasning af alt husdyrbrugets husdyrgødning i biogasanlæg.

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 20 m over havets overflade og med ca. 18 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimæændringer i de kommende mange år.

3.11 Forslag til egenkontrol (B7)

Der er umiddelbart ingen forslag til egenkontrollvilkår.

3.12 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg. Teltoverdækningen på gyllebeholderen fra 2003 benyttes ikke til at leve op til BAT-kravet. Det antages, at teltoverdækningen samt de 52 kg NH₃-N som der "overopfyldes" med kan benyttes til at leve op til BAT-kravet i forbindelse med en eventuel kommende ansøgning om udvidelse/ændring.

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregningen fremgår af efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning ? i			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3474	521	3995
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3535	408	3943
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	52
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Tabel 16: Samlet BAT-beregning

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

Ansøgningen indeholder ikke produktioner med dyretype og staldsystemer hvor BAT kravet bestemmes progressivt ud fra arealet.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde

Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c
Kostald BBR 7	Alle kvæg; Sengestald med fast gulv ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,68
Stald BBR 4 og 6	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	1,16
Stald BBR 4 og 6	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
Stald BBR 4 og 6	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
"Hønsesus"	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	1,60	1,60

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 17: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under afsnittene 3.4-3.10.

Husdyrbruget har udarbejdet en beredskabsplan, der er ophængt i staldkontoret.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle. Stalde, gyllekanaler, slambassin og gyllebeholdere er etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrugets gylle (se afsnit 2.1.2). Gyllebeholderne omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende.

Skulle uheldet være ude og en af gyllebeholderne bryder sammen eller overfyldes ved en fejl, vil gyllen løbe ud på det omgivende terræn. Herfra vil det kunne suges/graves op. På husdyrbruget står en gummiged i/ved råvarehuset, der kan benyttes til at skubbe jord op i volde for at forhindre, at afgasset biomasse spredes over et større område. Såfremt der er behov, vil der blive rekvireret maskinstation til at hjælpe med opgravning og opsugning.

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle, olie eller andre kemikalier skal der være fokus på, at begrænse omfanget af en potentiel forurening. Det er derfor vigtigt, at beredskabsplanen holdes opdateret, og at der er materialer til rådighed til at suge spild op og etablere opdæmning med, så spredning af udslip kan begrænses.

På grund af husdyrbrugets beliggenhed vurderes det, at der ikke er fare for menneskers sundhed eller kulturarven pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som belyst i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Køer kan få Coronavirus, men denne type virus smitter ikke til mennesker.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med ca. 10 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5. og kumulation i forhold til lugt er beskrevet under punkt 3.7.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, ligger de nærmeste større erhvervsmæssige dyrehold på Smedagervej 23 ca. 1,2 km mod nordøst samt ansøgers eget husdyrbrug på Bredevadvej 18 knap 2 m mod nordvest (målt fra centrum til centrum). Begge er kvægbrug.

Vurdering

Pga. afstanden til nærmeste andet husdyrbrug på ca. 1,2-2 km, vurderes det, at der i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transporter mv. ikke kan opstå kumulative virkninger.

Det vurderes, at der ikke er andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke udvidede eller etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

I forhold til alternative placeringer af den nye lade, så vurderes det, at der ikke er grund til at undersøge sådanne, når laden placeres mellem stuehuset og Kostald BBR 7 og i så stor en afstand til nabobeboelser. Det stationære hønsehus er så småt, at det heller ikke giver mening at undersøge alternative placeringer af dette. Både laden og det stationære hønsehus opsættes/er opsat inden for 20 m fra Kostald BBR 7.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion, som fastsat i tillægget til § 12 miljøgodkendelsen fra 2015. Da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug og totaldepositionskravene i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes, skal den eksisterende miljøgodkendelse ikke revurderes.

Den generelle udvikling går mod større og større husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Husdyrbruget vil ved afslag på ansøgningen gå glip af en øget omsætning og dermed mulighed for at udvikle husdyrbruget.

Eftersom udvidelsen sker med staldsystemer, der i sig selv er BAT (dybstrøelse), er der ikke krav om etablering af teknologi. Der er derfor ikke vurderet nærmere på alternative teknologier.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen så skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom. Smedagervej 4 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i deres vejledning, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. Selv hvis kommunen skulle vurdere, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, betyder det ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes. Eventuelt skal kommunen fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis det vurderes, at der er tale om byggeri af industrilignende karakter.

Vurdering

Hesteboksene benyttes til opstaldning af heste og et æsel i vinterhalvåret. Det stationære og det mobile hønsehus benyttes til æglæggende høner, som er grundlaget for, at der kan sælges æg i gårdbutikken.

De nye bygninger mv., der godkendes i forbindelse med denne ansøgning, er nødvendige for husdyrbrugets drift. Laden skal som nævnt benyttes til opbevaring af diverse materiale, som opbevares uhensigtsmæssigt på nuværende tidspunkt samt til pakning af æg, opbevaring af æg og emballage, håndtering og opbevaring af honning mv.

Inddragelsen af nye arealer til produktionsarealer (hestebokse) samt byggeriet vurderes derfor at være erhvervsmæssigt nødvendig.

4. Oplysninger om konsulenten (E3)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 21 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd og Spiras.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Smedagervej 4 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Aabenraa Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer,

jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste (F10)

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 520 af 01/05/2019
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1089 af 16/10/2024
3. Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning BEK nr 2243 af 29/11/2021
4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024
5. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf
6. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
7. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf>
8. <https://naturdata.miljoeportal.dk/>
9. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>
10. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/biogas-mke>

7. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

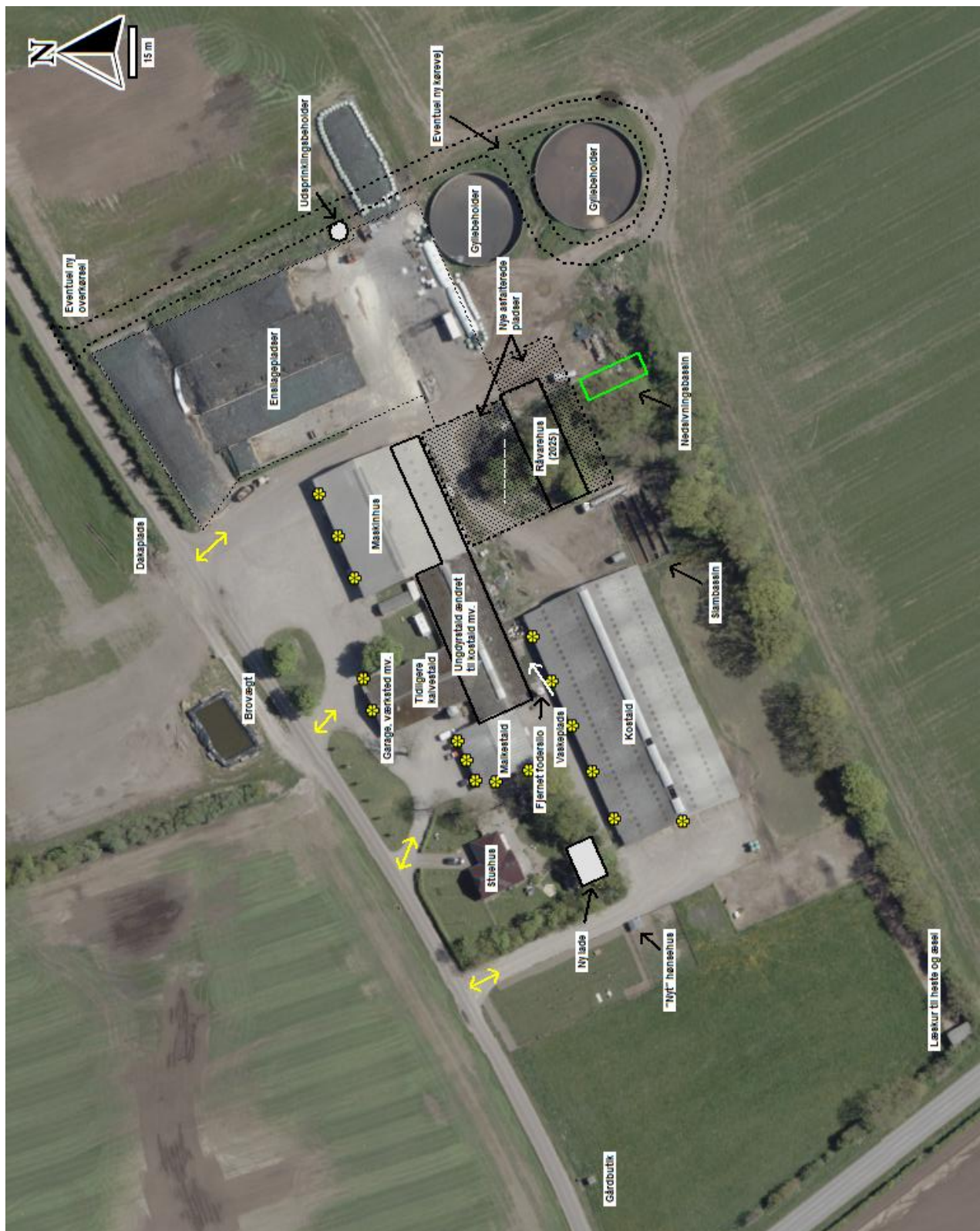
Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: BBR oversigt

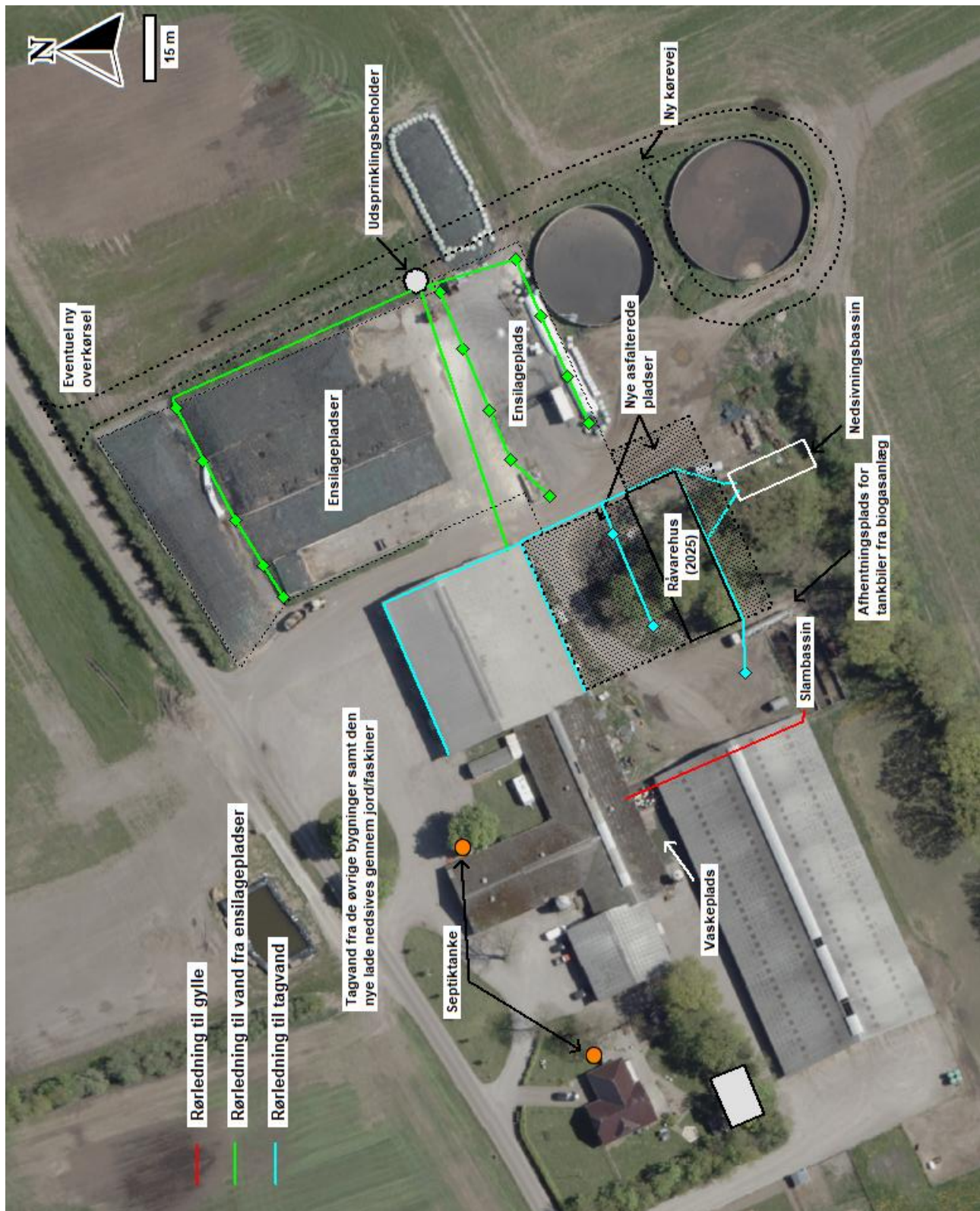
Bilag 4: Opgørelse over produktionsarealer

Bilag 5: Staldtegninger

Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Ledningsplan

10-10-2025

43

Bilag 4: Opgørelse over produktionsarealer

Snedagevej 4	Dyre- og gulvtype	ansøgt drift	Nydrift	8 års drift	Kommentarer
Stald					
Kostald BBR 7	Malkekoer, kvier og stude, Sengestald med fast gulv	Alle kvæg: Sengestald med fast gulv	1783	1783	Opgjort ud fra staldtegninger og opmåling i stalden.
Malkekoer, kvier og stude, Sengestald med spalter	Alle kvæg: Sengestald med spalter	Alle kvæg: Sengestald med spalter	207	207	
Malkekoer, kvier og stude, Dybstreelse	Alle kvæg: Sengestald med spalter	Alle kvæg: Sengestald med spalter	227	227	Se kommentar til gulvtypen*
Malkekoer, kvier og stude, Sengestald med spalter	Alle kvæg: Heste, Får og Geder: Dybstreelse	Alle kvæg: Heste, Får og Geder: Dybstreelse	0	0	
Der er ikke tilladt heste i den eksisterende MGK	Alle kvæg: Heste, Får og Geder: Dybstreelse	Alle kvæg: Heste, Får og Geder: Dybstreelse	32	0	0
"Hønsenhus"	Høner, konsumæg, Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	Høner, konsumæg, Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	6	0	0
I alt			2254	2217	2217 OBS: Pga. afrunding kan tallet variere marginalt fra det indtastede i Husdygkodkendelse.dk

* Langsiden af stalden på 3,75 m i bredden blev i den sidste MGK vist som dybstrelesesareal. Kommunen har forlangt at arealet vises med spalter 8 års drift og dybstreelse i nudrift, selv om der hele tiden har været fuld gyllekumme under arealet som spaltegulv.

Kostald BBR 7 - OBS: spaltearealet vist i højre side af tegningen (mod vest) er ikke etableret, og senge fortsætter til 3,3 m fra endevæg

Endvidere er indretningen ikke som på tegningen, da der i hver side er en enkelttrække mod væg og herudover en dobbelttrække. Staldens ydre mål passer. Stalden er indrettet sådan fra starten og er aldrig ændret.

Mål for enkelttrække: sans: dobbelttrække: sans: fodersåns: sans: dobbelttrække: sans: dobbelttrække: 2,75 m + 3 m + 4,45 m + 4 m + 5,2 m + 4,45 m + 3 m + 2,75 m

Bilag 5: Staldtegninger

